

DE OTTER.

WILDE DIEREN IN NEDERLAND

1) door
G. C. HOOGWERFF.
(voor Wim en Jan)

De lotgevallen van de familie Lutra.

Midden in den snelstroomenden Gelderschen IJsel, tusschen Dieren en Zutten ligt een klein eiland, dicht begroeid met lage wilgen en elzen, met een smallen rand riet en lisch. 't Wordt zelden door menschen bezocht. De schippers hebben er niets te maken en de enkele visscher, die van den oever der rivier zijn bedrijf uitoefent, weet wel betere plaatsen, waar hij zijn netten en fuiken kan uitzetten. De kleine vogels vinden er een uitstekende broedplaats en in de ruigte langs den oever nestelen waterhoenders en wilde eenden. Soms in 't najaar, legt er wel een smal schuitje aan, zoo tegen 't vallen van den avond en een man stapte er uit met een geweer in de hand die opmerkzaam en schuw rondkijkt en luistert. Dat is dan een strooper, die het eenzame eiland bezoekt, om er een paar wilde eenden te schieten. De stroom bruist en kookt langs het verlaten stukje grond, alsof hij boos is, dat hij op zijn weg naar zee zulk een onverwachte hindernis aantreft, maar dan rolt hij weer verder met schuimende golven, zeker van zijn doel.

Op een morgen in 't vroege voorjaar hielden twee ronde, donkere voorwerpen, die met den stroom mee kwamen zwemmen, recht op het eiland aan. Een paar meeuwen, die aan 't visschen waren, zagen de donkere lichamen van twee groote dieren, die, met den kop alleen boven het water, met verwonderlijke behendigheid achter elkander voortzwommen, zonder een spoor in het water achter te laten. Bij het eiland gekomen, klommen zij den oever op. Zij deden het echter niet als b.v. een hond, die, als hij gezwommen heeft, kletsnat den kant op scharrelt. Zij hieven op twee sterke voorpooten het bovenlijf uit het water; dan, met een korten krachtigen zwaai, volgde het onderlijf met den langen, dichtbehaarden

staart. Zij schudden zich even, en behalve een paar waterparels op hun rug, stonden zij daar met een droge pels, alsof zij geen uren in de wilde IJsel hadden gezwommen.

't Waren twee mooie dieren, die daar, rondsnuffelend en spiedend naar alle kanten, het terrein verkenden. Ze waren ruim een Meter lang, behalve hun staart, circa 45 c.M. lang en aan 't einde afgeplat. De breede, forsche roofdierkoppen hadden kleine, ronde ooren en de korte pooten waren niet alleen van klauwen, maar ook van zwemvliezen voorzien. Hun kleur was donkerbruin en als jellui hun pels van nabij had kunnen bezien, dan had je kunnen opmerken, dat de bovenste haren lang en glinsterend zwart waren. Daaronder was een dichte haarvacht, een soort vilt, dat geen water doorliet. Van onderen waren ze wit: gebroken wit, zeggen de schilders.

't Waren twee vischotters, die, omdat de stoombooten het vischwatter in den Rijn bedierven, een andere woonplaats zochten. En hun woning moest aan het water grenzen, want de otters zijn visschers.

De geleerden hebben den otter „Lutra lutra” genoemd en wij zullen dus maar spreken van de familie Lutra.

„'t Ziet er hier wel goed uit”, zei mijnheer Lutra. „'t Is hier eenzaam en stil en aan alle kanten water.”

„Dat is nu goed en wel”, zei mevrouw, „maar wie zegt je, dat er geen andere otters wonen? En in die elzen, daarginds, kan nog best een visschershut verscholen liggen. En dan weet je er alles van!”

„Bah!” zei mijnheer Lutra, en hij hief zijn kop omhoog en snoof naar alle kanten de lucht op.

„Ja, je vertrouwt weer op je fijnen neus”, zei mevrouw, „maar als zoo'n hut maanden lang onbewoond is, speuren we de menschen niet meer. Ik zeg: we moeten eerst dat heele eiland omloopen en alles goed nasnuffelen.”

„Vooruit dan maar!” zei mijnheer Lutra, en de beide otters verdwenen in het struikgewas. Ze doorzochten het geheele eiland, ze drongen door in alle boschjes. Verscheidene watervogels vlogen verschrikt op, maar ze vonden geen spoor van vijandige menschen, of van soortgenooten, die hun het vischrecht op dit gedeelte der rivier zouden kunnen betwisten. Eindelijk kwamen ze terug op de plaats, waar ze aan land waren gekomen.

„Nu, wat zeg je er van?” zei mijnheer Lutra. „'t Is hier goed wonen, zeg ik. Vischwatter aan alle kanten, en als 't wat verder in den tijd is, heb je nog kans, eens een eendkuiken te snappen. Op den duur houd ik 't meest van visch, maar zoo'n eendeboutje en van tijd tot tijd eens een vette waterrat, dat is toch wel een aangename afwisseling. We moesten maar dadelijk een hol graven. Dáár, dunkt mij, een eindje verder op.”

Geeft allen

een nieuwen abonné

op voor ons blad!

't Was op de plaats, waar de stroom rechts om het eiland heenboog. Er groeide daar geen riet en door den drang van het water was de oever daar over een paar Meter „afgekald”.

„'t Is mij wel!” zei mevrouw Lutra. „Maar ik moet eerst wat eten. Laten we zien, of er visch is in dat water.”

„'t Is goed! Dat 's je vóór!”

De otter verdween in het water. Men hoorde geen plons. 't Groote lichaam gleed geruischloos van den oever en alleen een spoor van zilveren luchtbellens wees de plaats aan, waar hij onder was gedoken. Dat was de lucht, die uit zijn dichte pels ontsnapte.

Na een poosje kwam hij weer boven met een visch in den bek, een groote baars. Hij zwom naar den oever, weer die korte rukzwaai en hij was op 't land en begon zijn maaltijd, zonder naar zijn wijfje om te zien.

Mevrouw Lutra had ondertusschen de wacht gehouden. Zij zat op den oever met den kop omhoog, en ooren en neus vingden elk gerucht op, met elken geur, dien de wind haar toevoerde. In streken, waar menschen wonen, wordt het leven van het wilde dier beheerscht door de vrees voor die machtige vijanden.

Toen Lutra bovenkwam, gleed zij op dezelfde manier in het water, om weldra boven te komen met een buitgemaakt visch. Zoo ging het een geruimen tijd. De otters vischten tot zij verzadigd waren. Als je nu weet, dat een volwassen otter 2½ K.G. visch per dag noodig heeft, dan kunnen jelui begrijpen, dat zoo'n dier een geduchte concurrent voor den visscher is. Daarbij komt nog, dat de otter een lekkerbek is, die de beste en smakelijkste visschen uitzoekt. De menschen mogen in hunne rivieren en meren jonge forellen, ederkarpers en andere fijne vischsoorten „poten” om den vischstand te verbeteren, — de otter vindt dat best en hij vaart er wel bij.

Toen de maaltijd was afgelopen, begonnen de beide otters terstond aan hun hol te werken. Ook dat deden zij om beurten: de een dook onder water, terwijl de andere de wacht hield. Eerst groeven zij een gang, die beneden den waterspiegel uitkwam, maar schuin naar boven voerde, want het eigenlijke hol of de ketel moest boven noodpeil liggen en dat weet zoo'n otter te bepalen trots den besten ingenieur. 't Was een groot en ruim hol, dat zij groeven en 't had nog een tweeden uitgang ook, die uitkwam tusschen de vergroeide wortels van een ouden knotwilg. 't Rook er naar visch, maar men bespeurde er niet de vunzige marterlucht, die aan alle woningen van de dieren van die soort eigen is. Ja, de otter behoort tot de marters, maar hij is de beste en nobelste van zijn familie. Hij is niet bloeddorstig. Hij moordt niet om te moorden zooals de steenmarter en hij drinkt geen bloed als de wezel. Hij laat zich ook zeer goed temmen, als hij jong gevangen wordt. De menschen maken jacht op hem, maar dat komt, omdat hij zoo'n vischdief is, — en dan vooral ook om zijn kostbaar bont. Want de winterpels van den otter heeft een hooge waarde.

't Duurde lang, eer het hol naar hun zin was. De rivierklei was taai en de otters beschikten niet over de geweldige graafklauwen van den das. Terwijl de een werkte, hield de ander steeds de wacht. Van tijd tot tijd dreef een tjalk, 't bruine zeil half geschen, statig de rivier af of tufte een driftig

sleeptootje met een paar zwaar geladen pakschuiten achter zich aan stroomopwaarts. Dan liet de otter, die de wacht had, een kort, heesch gekef hooren en de twee vischdieven verscholen zich in het ondoordringbaar struikgewas en de schippersvrouw, die loom en lusteloos aan het roer stond, vermoedde niet dat twee paar glinsterende oogen angstig het voorbijrijvend gevaar gade sloegen, en twee groote, donkere lichamen in zenuwachtige spanning zich gereed hielden om, als het naderbij kwam, spoorloos in het water te verdwijnen.

Maar eindelijk was hun woning gereed en het gewone, dagelijksche-otterleven kon beginnen. Nu is de otter eigenlijk een nachtdier. Overdag vertoont hij zich maar zelden. Hij is een visscher en hij vischt des nachts. Heeft hij zijn woning aan een snelstroomende rivier zooals de IJssel, dan volgt hij in den laten avond den oever een heel eind stroomopwaarts. Dan gaat hij te water en zwemt en vischt met den stroom mee.

Zoo deden ook de Lutra's. Als 't donker genoeg was, verlieten zij hun hol, door den uitgang, die onder water uitkwam. Een eind verder verschenen hun koppen aan de oppervlakte. Ze staken de rivier over en gleden geruischloos door 't oeverlisch en over de weilanden, tot voorbij den grooten bocht der rivier. Daar gleden zij in 't donkere water en, gedragen door den snellen stroom, begonnen zij hun werk.

De otter is een uitstekend zwemmer en duiker. Zijne klauwen zijn voorzien van zwemvliezen, maar als hij vischt, zwemt hij alleen met de voorpooten. De gestrekte achterpooten vormen dan met den staart een zeer beweeglijk en krachtig roer, dat hem in staat stelt den vluchtenden visch in al zijne wendingen te volgen. De visch moge snel en geruischloos door het water schieten, de otter is even stil en vlug als hij en hij ontkomt den vijand niet. Is de buit gegrepen, dan wordt hij terstond op den naast bij gelegen oever verslonden en de otter zet daarbij steeds een hoogen rug als een nijldige kat.

Zoo vischten de Lutra's elken nacht de rivier af en verslonden de mooiste en grootste visschen. Straks, als in Juni de tijd voor de riviervisscherij aanbrak, zouden de visschers 't wel merken.

Maar nog in datzelfde voorjaar lagen er in het donkere nest op het eiland twee bleekgele jongen, die mettertijd twee flinke otters zouden worden, maar die thans nog hulpelooze wezentjes waren. In den eersten tijd had mijnheer Lutra het nu verbazend druk. Hij moest visschen voor zijne vrouw en voor zichzelf en dat wel in de onmiddellijke nabijheid van het eiland. En de groote visschen werden schuw en schaarsch, zoo gebeurde het wel, dat hij des morgens vroeg nog aan het visschen was en dat men hem met zijn vangst in den bek naar het eiland kon zien zwemmen.

(Wordt vervolgd).

PUNTDICHTEN.

BAAS BOVEN BAAS.

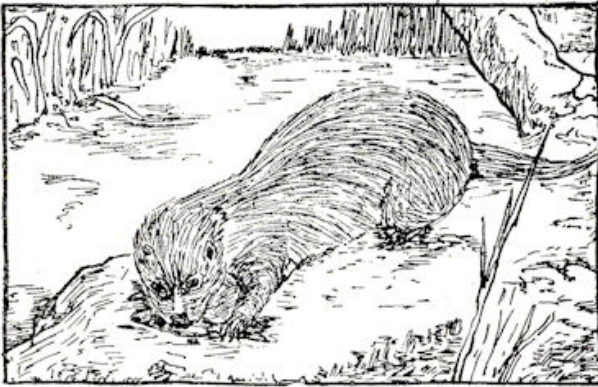
Het vroolijkste beroep heeft stellig,

Een vliegenier, dat is wel wis,

Daar zulk een heerschappij bij zijn arbeid

Geregeld „in de wolken” is.

J. CATS Jr.

DE OTTER.

WILDE DIEREN IN NEDERLAND

2) door
G. C. HOOGEWERFF.
(Voor Wim en Jan)

De lotgevallen van de familie Lutra.

Op een winderigen morgen voeren twee boerenjongens, Derk en Geurt, in hun oude schuit langs het eiland, de IJsel op. Zij hadden het zeil geheeschen want er stond een stijve Noord-Wester en ze behoeften dus niet te roeien. Derk zat aan 't roer en Geurt had de schoot van 't zeil in handen.

Derk en Geurt waren geen slechte jongens, maar, doordat ze aan de rivier woonden, waren ze ijverige visschers, en, als 't zoo te pas kwam, ook wel vischstroopers. Zoo waren ze er nu weer op uit, om op een gunstig plekje een paar palingfuiken te zetten. 't Was nog „besloten tijd”, maar dat kwam er niet op aan, vonden zij. Op de plek, waar zij hun fuiken gingen zetten, kwam nooit een veldwachter.

Derk was kapitein en lette op den koers en den wind, want de IJsel is een lastig vaarwater. Geurt had niet veel anders te doen, dan de aanwijzingen van zijn kameraad op te volgen. Zoo liet hij zijn oogen doelloos dwalen over de grauwe golven van de rivier met haar witte schuimkoppen, tot zijn aandacht plotseling getrokken werd door een donkeren kop, die door het water schoot, met iets glinsterends in den bek.

„Kiek es, Derk, wat is dat?” riep hij.

„Dat is, perjen, 'n otter!” zei Derk verrast.

„Allo! d'r op af!”

„Niks gedaon!” We hebben geen spaoi. En al konden we z'n hol uutgraoven, dan zou ie nog er deur. 't waoter van deur goan. En al kos je'm vangen, wat was 't dan nog? 't Vel is niks weerd in deez' tied van 't jaor. Kiek, weg is ie! Daor het ie z'n hol moj' gleuven!”

„Waorum vrêt ie z'n visch nie daolijk op?”

„Ze zelle jonge hebben. Dan vischt ie veur de moer.”

„Dan kossen welluu toch de jonge pakken.”

„Nog gien tied! De moer is nog in 't nest. Zoo'n otter vecht as 'n roazende kat, astie jonge hêt. En 't binne kanjers! orakelde Derk, die een paar jaar ouder was dan Geurt.

Een week later meende Derk, dat ze 't avontuur konden beproeven. Hij had onderwijl zijn licht opgestoken bij een ouden visscher, die meer met otters had te doen gehad.

„'t Blijft 'n gevaorlyk spul!” meende Derk. „Alével, Geurt had geliek. Veur de jonge otters zou ze oarig wat cente beuren!”

En zoo roeiden ze een week later des avonds naar het eiland.

Nu is 't met jonge otters een eigenaardig geval. Volwassen otters, — we zagen het reeds, — zijn uitstekende en volleerde zwemmers, maar hun jongen moeten die kunst leeren. Er zijn natuuronderzoekers, die meenen, dat daaruit blijkt, dat de otte oorspronkelijk een landroofdier was, evenals de andere marters, en dat hij eerst langzamerhand, na vele eeuwen, een visscher is geworden. Zoiets is volstrekt niet onmogelijk. 't Komt meer voor. De wilde konijnen zijn b.v. uit Europa overgebracht naar Australië en daar zijn ze een landplaaig geworden. Ze vonden ten slotte geen voedsel genoeg meer op den grond en toen hebben ze geleerd, in de boomen te klimmen en een Australisch konijn klimt thans als een eekhoorn. Derk wist van den ouden visscher, dat de jonge otters niet door 't water zouden kunnen vluchten.

Hij had er op gelet, waar de otter was ondergedoken. Daar bij een hoek van het rietbosch, in één lijn met dien dikke ouden knotwilg. Dáár moest het hol zijn.

't Was niet gemakkelijk geweest, zoo tegen den stroom op te roeien, al waren ze met hun beiden en ze hadden nu den wind niet mee, maar in de luwte van het eiland ging het beter. En nu waren zij er. Daar was de oude wilg. Ze maakten de boot vast, gooiden er een paar spaden uit en stapten aan wal. 't Was vrij donker, maar zij hadden een stormlantaarn met petroleumlucht meegebracht. Spoedig zou de maan opkomen. Dat was gemakkelijk bij de terugreis. Ze begonnen te graven, zonder overhaasting, rustig en regelmatig als geoefende grondwerkers. Ze hadden moeten gissen, waar het hol was, en 't zou kunnen zijn, dat hunne moeite vergeefs was. Toen zij een paar voet diep waren, luisterde Derk. Hij hoorde een schor, piepend keffen.

„Een voet meer naar rechts!” meende hij.

„As de olde noe reis thuus binne?” opperde Geurt.

„Dà zunt ze niet!” zei Derk. Dan waore ze d'r allang van deur met de jungs op d'r lruug.”

„Met de jungs op d'r rug?” grinnikte Geurt.

„Jao, dà gleuf ie niet. En 't is toch waor. Olde Jaop het 't zelvrs gezeid. Hie het met z'n eige oogen gezien.”

„Noe, veuruut dan maor!”

Weer teten de spaden in den grond, en na een paar minuten schreeuwde Geurt.

„k Bin der deur!”

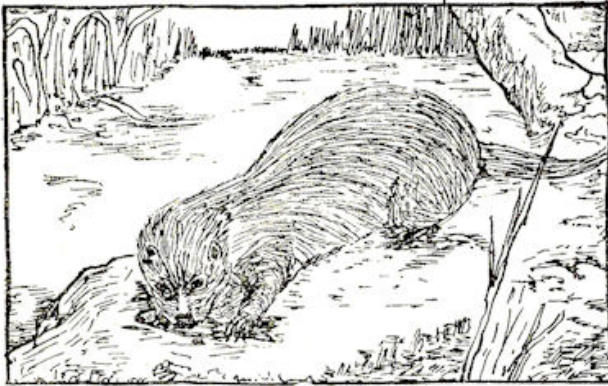
„Dà's mooi, jung!” prees Derk. Noe opegpast!

't Gat werd haastig grooter gemaakt. Er steeg een sterke vischlucht uit op. Geurt lichtte bij met de stormlantaarn. Daar beneden kropen twee slanke grijze lichamen angstig keffend over elkaar.

„Allo d'r op af!” beval Derk. „Ieder één! Pak ze in derlruug nek!”

Derk gaf het voorbeeld. Hij greep toe en haalde een jongen otter uit het hol, zoo groot als een halfvolwassen kat. Ook Geurt had er spoedig een te pakken. Zoo jong als ze waren, beten de dieren van zich af, maar de stroopers hielden ze stevig vast.

(Wordt vervolgd.)

DE OTTER.

WILDE DIEREN IN NEDERLAND

3) door
G. C. HOOGEWERFF.
(voor Wim en Jan)

De lotgevallen van de familie Lutra.

Ze werden in een zak gestopt en achter in de schuit gelegd. Derk blies de lantaarn uit. Hij vreesde niet, dat die hen zou verraden, want de otters zijn roofdieren en worden niet door de wet beschermd, maar de maan was opgekomen en gaf licht genoeg. Een paar wilde eenden vloegen verschrikt op uit het riet. De jongens keken ze begeerig na, maar ze hadden geen geweer meegenomen, om niet voor stroopers te worden gehouden, als een veldwachter ze aanhield.

Derk ging in de schuit. Geurt maakte ze los, sprong er in en duwde ze met een der roeispanten van den oever af. Toen legde hij de riemen in en begon te roeien. Hij behoefde zich niet in te spannen, want de sterke stroom deed 't werk. Derk stuurde. 't Was gevaarlijk roeien op den IJsel, vooral 's nachts. Derk was een jonge boer uit de Graafschap en volstrekt niet dichtertlijk gestemd. Hij dacht op dat oogenblik, wat hij wel zou koopen voor het geld, dat hij voor de jonge otters zou krijgen. Toch vond hij wel, dat 't mooi was op de rivier, zoo in den kalmen, helderen maneschijn. Onwillekeurig wierp hij een blik over het lichtende water. Wat was dat, daar op de kruin van die breede golf? Twee donkere dingen, die snel door 't water schoten. Nu waren ze weg. Neen, kijk, daar had je ze weer. Dat waren... verdrejt... dat waren de otters, die achter de boot aanzwommen.

Lutra en zijn vrouw kwamen anders eerst in den vroegen ochtend terug. Was het toeval, dat zij nu reeds in den voornacht thuis kwamen, om hun hol verstoord en hun jongen geroofd te vinden? Of had iets, dat wij niet kennen, hen gewaarschuwd, dat hun kinderen in gevaar verkeerden? Er is nog zooveel in het leven der dieren, wat wij niet begrijpen. Hoe dit zij, zij waren op het eiland. Hun huis was vernield, hun jongen waren geroofd. Hun neus vertelde hun, wat er gebeurd was en welken weg de roovers waren ingeslagen. Ze moesten hen na. Ze moesten hen redden of hen wreken! En ze stortten zich in de rivier.

Derk besepte onmiddellijk het gevaar, waarin hij en zijn makker verkeerden. Twee woedende otters,

vlugge, sterke dieren van een meter lengte, met een geducht gebit en scherpe klauwen, dat waren een paar geduchte vijanden.

— „Geurt! De otters!” schreeuwde hij schor.

Geurt keek op. Hij zag de donkere koppen, nu dicht achter de boot. Met een verwensching haalde hij de riemen in en hief er een op, om de aanvallers af te weren.

„Neje! neje” grauwde Derk, „dat helpt niet! De junte! Gooi ze over boord!”

„Niet in den zak!” snauwde hij, toen Geurt den zak opnam. „Ze motte ze zien! Gauw!”

Geurt gehoorzaamde en een oogenblik later plompten de jonge otters in 't water.

Dat hielp. De liefde voor hunne jongen won het bij de otters van hun woede en wraakzucht. De jonge otters konden nog niet zwemmen. Ze zouden verdrinken, als de ouden hen niet hielpen. De otters volgden de boot niet langer. Ze doken onder en een oogenblik later verschenen ze weer aan de oppervlakte, ieder met een jong op de schouders. Zóó zwommen ze langzaam naar den oever.

„Hè, dat scheelde niet veul!” zuchtte Derk, terwijl hij zich het zweet van het voorhoofd wischte.

„'t Is wat lekkers!” hoonde Geurt. „Zoo veul muute veur niks! Had mien maor loate begoan! Ik zou ze wel wekt gestoan hebbe! Met de roerspoan had ik ze op derluu kop getimmerd!”

„Je zou wat! Je meugt blie wèze, dat je der zoo goed bent afgekonne, menneke!” zei Derk. „Vechten met twee roazende otters in 't water! As de schuit z'n stuur kwiet was, was ie meuglijk omgeslagen in zoo'n stroom. En wat dan?”

Mistroostig roeiden ze naar huis.

De otters keerden niet naar het eiland terug. Ze voelden er zich niet veilig. In een bocht van de rivier maakten ze een voorloopig nest in het riet en terwijl zijn vrouw de jongen zwemlessen gaf, doolde mijnheer Lutra langs de oevers, om er een geschikte plaats voor een nieuwe woning te vinden. 's Nachts moest er gevischt worden. Een otter heeft heel wat noodig en de jongen toonden ook al een verbazenden eetlust. Zelf konden ze nog niet visschen. Dat moesten ze nog leeren van hun ouders en mijnheer Lutra vond dat een bijzonder geschikte taak voor zijne vrouw. Zelf zou hij ondertusschen het terrein verkennen. Hij en zijn gezin moesten een nieuwe woning hebben. Die woning moest aan twee eischen voldoen: ze moest veilig zijn en in de onmiddellijke nabijheid van goed vischwater. Of dat nu een rivier was of een beek, een meer of een vijver — dat kwam er minder op aan.

Hij moest lang zoeken, steeds verder stroomafwaarts, maar hoe verder hij zocht, hoe drukker het op de rivier werd, en na zijn laatste ervaring was hij banger dan ooit voor de menschen. Eindelijk meehde hij een geschikte woonplaats gevonden te hebben. 't Was een groote, verlaten buitenplaats. Verlaten was die eigenlijk niet, want zij werd keurig onderhouden, maar ze werd sinds jaren niet meer door de eigenaars bewoond. De zorg voor het landgoed was opgedragen aan Bart Wicherink, den ouden tuinman, en die had hart voor de plaats, waar hij zijn heele leven had doorgebracht. Langzamerhand begon hij het landgoed als zijn eigendom te beschouwen. Hij was er immers heer en meester.

Lutra doolde rond door de eenzame lanen. Dat was nu juist iets voor hem en zijn familie, dacht hij met otterverstand. Juist de omstandigheid, dat

alles zoo keurig onderhouden was, had hem moeten waarschuwen. 't Was veel beter voor hem geweest, als de plaats verwaarloosd en vervallen was, — maar dat begreep hij niet. En kijk, tusschen het houtgewas vond hij een grooten, diepen vijver, vol karpers. Overal zwommen de groote, logge visschen traag rond. Ze zagen er welgedaan uit. De tafel was gedeekt voor een hongerigen otter. Lutra gleed in het water, geruischloos als altijd. Geen geplas waarschuwde de karpers, dat hun doodvijand in de buurt was. Na een oogenblik kwam hij er weer uit met een grooten visch in den bek. De buit werd aanstonds verslonden. Nog eens en nog eens dook Lutra in den donkeren vijver en telkens bracht hij een karper mee. Dat was een prachtig vischwater!

Den volgenden avond nam de familie Lutra bezit van den eenzamen vijver en dadelijk begonnen de otters een hol te graven. Sporen van hun arbeid lieten zij niet achter. Al de uitgegraven aarde verdween in den vijver.

Bart, de tuinman, begreep er niets van. Die karpervijver was zijn bijzondere liefhebberij. Eigenhandig voederde hij de dieren elken morgen. Hij had er zijn lievelingen onder, de mooiste, grootste exemplaren, die hij namen had gegeven. Als hij met zijn voorbak op het stoepje verscheen, kwamen ze al aanzwommen, de mooie edelkarpers, „Habbezak“, de mooiste en grootste vooraan; die nam zelfs het eten uit zijn hand. En nu waren de anders zoo tamme visschen onrustig en schichtig en na een week onthraken er verscheidene van de grootste exemplaren. Ja, 't getal der karpers verminderde zichtbaar. Eindelijk bleef ook Habbezak weg, de trouwe Habbezak! En Bart wist toch zeker, dat er geen snoeken in den vijver waren.

Bart dacht aan vischstroopers, maar hij vond geen sporen van hun aanwezigheid, noch aan den oever van den vijver, noch op de keurig aangeharkte boschpaden. Toch besloot Bart te waken: 't waren mooie maannachten. Als er wat te zien was, dan zou 't hem niet ontgaan.

Bij den vijver stond een hut met een rieten dak. Bart vertelde niemand iets van zijn plan, maar tegen den avond toog hij er heen, gewapend met een stevigen stok. Je kon niet weten.

Hij behoefde niet lang te wachten. De otters achtten zich volkomen veilig en waren niet schuw. In het maanlicht zag Bart een donkere schaduw langs den vijverrand glijden en in het donkere water verdwijnen. Nog één, — toen twee kleinere. Zwarte koppen doorkliefde het water. En nu kwamen de zwarte schimmen weer uit het water te voorschijn, elk met een visch in den bek.

Otters, een heel nest, in zijn kostelijken karpervijver. En daar had hij niets van gemerkt!

Aan zijn dikke stok had Bart nu niet veel. O zeker, hij kon de vischdieven voor 't oogenblik verdrijven, maar dat was niet afdoende. Hij wist wel wat beters!

Dien dag zat Bart voor zijn patronenlader en hij laadde vier van de mooie, roode rolletjes, niet met „de kleine zes“, waarmee hij roofvogels, kraaien en meerkollen wegschoot, maar met no. 4, mooie, grove hagel. Toen de avond begon te vallen, nam hij zijn dubbelloops jachtgeweer van de haken boven den haard en voorzag zich van een zak en van een groot driehoekig schepnet, dat hij wel gebruikte om karpers uit den vijver te visschen, als de „familie“ in

de stad ze bestelde. Na 't avondeten ging hij de deur uit.

— „Waar gao je hèn, Bart?“ vroegde zijn vrouw. „Hei 'j streupers 'espeurd?“

Vrouw Driekje was altijd bang, dat haar man wat zou overkomen, want hij kende geen vrees, al was hij ook boven de vijftig.

„Streupers op vier biene“, gromde Bart, die erg uit zijn humeur was. „Gao ie maor sloope! Ik kan 't best allinnig af.“

Hij sloop geruischloos naar de hut en ging zitten op een bank van mos en heiplaggen met het geweer tusschen de knieën. De wind woei hem in 't gezicht. Dat was goed: de otters zouden hem niet speuren.

De maan kwam op en bescheen weldra den vijver. Van tijd tot tijd was er even een lichtend spoor over het kalme oppervlak, als een van de groote visschen door het water gleed. Bart omkleemde zijn geweer; nu moest het spoedig gebeuren.

Daar waren ze. Twee groote zwarte koppen in het water en twee kleinere, die achter hen aan zwommen. Nu waren ze weg — een oogenblik maar. Ze kwamen weer boven, elk met een van zijn kostelijke visschen in den bek en zwommen naar den oever, aan zijn kant.

Twee groote zwarte dieren. En die twee kleinere, die nu tegen den oeverrand opscharrelden en vochten om één van de karpers, die de ouden gevangen hadden, dat waren zeker de jongen. Ze waren binnen schot!

Bart spande de hanen van zijn dubbelloop. Ze knakten maar eventjes. Toch hief één van de otters luisterend den kop op. Te laat! De twee schoten kraakten, onmiddellijk na elkander en de echo's in de boschlanen weerkaatsten den knal een paar seconden lang.

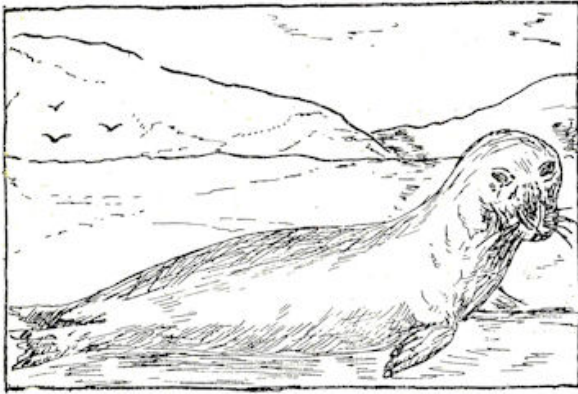
Barts karpers waren gewroken. Lutra was terstond dood. Zijne vrouw had nog de kracht, zich naar het water te slepen, maar duiken kon zij niet meer. 't Doode lichaam dreef op het donkere water en de twee jongen zwommen er hulpeloos om heen.

Wel voldaan stapte Bart in het praampje, dat bij het steigertje lag vastgemaerd en boomde naar de plek waar het doode moederdier dreef. Hij haalde het binnen boord en ook de twee jongen ving hij met zijn schepnet. Hij was in zijn hart een goedhartig man en hij wilde de kleine vischdieven niet afmaken. Hij deed ze in den zak en nam ze mee naar huis, tot groote ergernis van zijn vrouw, die „de vule bieste“ niet in haar zindelijke keuken wilde dulden. Ze kwamen in een leegstaand hondenhok terecht.

Voor de huid van de oude otters kreeg Bart nog een aardig sommetje, al was 't lang zoo veel niet, als hij voor hun winterpelzen zou hebben kunnen bedingen. De twee jongen liepen hem weldra als honden achterna. Ze leefden van vischafval, als die er was, en verder van vischcakes, die wel voor hondenvoer verkocht worden. Maar toen ze grooter werden kostten zij te veel aan onderhoud, en al ging 't Bart aan het hart, hij moest ze verkoopen.

De familie Lutra—Lutra komt nog veel in Nederland voor. Overal waar goed vischwater is in een rustige omgeving kunt ge otters aantreffen. Maar de visschers vervolgen hen als schadelijke dieren, en op den duur zal ook dit mocie, moedige roofdier voor den mensch moeten wijken.

Hilversum, Augustus-September 1930.

DE ZEEHOND.

WILDE DIEREN IN NEDERLAND

1) door
G. C. HOOGWERFF.
(Voor Wim en Jan)

De Geschiedenis van Phoca, den zeehond.

Op een eenzame zandplaat in de Waddenzee werd Phoca geboren. Des zomers was die plaat een verlaten eilandje, dat even uitstak boven de uitgestrekte waterwoestenij, als het vloed was. Bij eb lag het daar omringd door groote platen, die door diepe watergeulen van elkander waren gescheiden. Des winters wanneer de Noord-Westerstormen het water van de Noordzee door de zeegaten naar binnen dreven, liep het onder. Het had geen naam. In 't voorjaar en in den zomer nestelden en broedden er de zeevogels, en 't was ook een kraamkamer voor de robben. 't Was er in dien tijd dan ook niet rustig en stil. Er waren een aantal zeehondenmoeders, die er hunne iongen verzorgden en zoogden en hun heesch geblaf klonk den ganschen dag en overstemde het bruisen van de golven. De vogels stoorden zich daar niet aan. Zij wisten wel, dat de zeehonden vreedzame dieren waren en hunne nesten niet zouden verstoren.

Phoca was bij hare geboorte 'n allerliefst zeehondenmeisje, spierwit en met mooie, bruine oogen. Er is geen dier, waarvan de oogen zulk een verstandige, menschenlijke uitdrukking hebben als de zeehond.

Jullie moet er maar eens op letten als je er een ziet, b.v. in Artis. Als zoo'n dier je aankijkt, begrijp je de verhalen van zeemeerminnen, die over de wereld verspreid zijn.

Phoca's kop was in de eerste weken wat te groot voor haar lichaam en dat verhinderde haar ook te zwemmen, hoewel er iets in haar was, dat haar naar zee dreef. Daar kwam echter voorloopig niets van in. Zij bleef op de zandplaat. Zij wist, dat het groote, groenachtig grauwe dier, dat telkens met andere zeehonden uit de golven opdook, haar moeder was, die haar voedde, voor haar zorgde en die ze had te gehoorzamen. En ook Phoca's moeder kon haar dochter heel goed onderscheiden van de andere jonge robben, die op het eilandje rondkropen. Zij zoogde haar en toen zij grooter werd, voedde zij het

met halfverteerde visch; niet heel smakelijk, zult ge zeggen, maar Phoca vond het heel lekker.

Phoca groeide goed. Zij was nu niet meer wit, maar geel en er kwamen reeds donkere haren in haar pels. Haar pooten hadden vijf teenen, die half vinnen waren; ze waren door breede zwemvliezen aan elkander verbonden. Op haar gladden, ronden kop had zij geen zichtbare ooren. Hooren kon zij wel en goed ook, maar de gehoorgangen konden geheel worden afgesloten. Dat was ook het geval met de neusgaten. Phoca was een zeedier, bestemd om in het water te leven. Een zeehond kan 7—8 minuten onder water blijven. Dan moet hij weer boven komen, om adem te halen. Hij kan ook uren lang onder water blijven drijven, maar dan steken de neusgaten toch even boven de oppervlakte uit.

Weldra kwam nu de tijd, dat Phoca moest leeren zwemmen. Die kunst was haar wel aangeboren, maar zij moest eerst nog zorgen, dat haar groete kop haar niet naar beneden trok. Toen zij eenmaal zoo ver was, dat zij haar evenwicht in het water bewaren kon, ging alles vanzelf. 't Was haar weldra een genot, om met de andere jonge zeehonden in het woelige water rond te dartelen, als de vloed opkwam en de golven braken op het strand. En toen nam haar moeder haar weldra mee naar de diepe watergeulen tusschen de banken en Phoca gevoelde zich in haar element. Zij was een geboren zeedier. Op het eiland kon zij zich slechts log en traag bewegen, maar in het water was zij lenig en vlug. Haar voorpooten gebruikte zij als roeispanen, of liever als de borstvinnen van een visch. Let maar eens op die roeiende beweging als je een aquarium hebt of een kom met goudvisschen. Haar achterpooten bracht zij onder het zwemmen snel naar elkander toe en die dreven haar voort zooals een schroef een stoomboot voortstuwt. Zij was er trotsch op dat zij den vlugsten visch in kon halen.

Want Phoca en haar moeder en al de zeehonden, die rondzwommen in de Waddenzee waren geduchte visschers. En dat was geen wonder. Een volwassen zeehond heeft 5 K.G. visch noodig per dag en jehi kunt begrijpen, dat de visschers het land hebben aan de robben, die de visch vangen en verjagen en soms hunne netten scheuren, als zij daarin verward raken. En enkele maal ontmoetten Phoca en haar moeder een visschersvaartuig, dat bij hoog water zijn weg zocht tusschen en over de zandbanken en Phoca, die als alle zeehonden nieuwsgierig was en zich in het water veilig voelde, wilde dan dat bruine, logge ding eens van nabij bekijken. Maar haar moeder hield haar terug. Die wezens die zich op dat bruine ding bewogen, waren de gevaarlijkste vijanden van de zeehonden. Ze sloegen ze soms dood, als ze sliepen op de zandplaten, maar ook in 't water waren ze voor hen niet veilig. Hoe dat gebeurde, — ja, dat wist Phoca's moeder niet, maar je hoorde een knal en je zag een vuurstraal, en een rob, die zoeven nog vroolijk en gezond in het water dartelde, zonk opeens dood naar den bodem der zee, tot voedsel voor de krabben.

Neen, voor die vreemde wezens moest je oppassen!

Er werd gevischt, over dag, maar ook des nachts, want in den nacht werd het pas recht levendig in de zee. Ze vingden de vlugge schelvischen en de gepen en de kronkelende zeepalingen en een enkele maal een verdwaalden kabeljauw. Ook de tragere platvisch, tarbotten, schollen en botten, die zich

RAADSELS.

Voor ouderen.

7. Rebus.

8. Welke diernaam kan je maken uit de volgende letters:

W E E E E L Z U.

9. Mijn eerste is een lichaamsdeel; mijn tweede is een muziekinstrument en mijn geheel is een log zoogdier. Wie ben ik?

tevergeefs in het zand van den zeebodem trachtten te verbergen voor het scherpe gebit der jagende zeehonden. In het voorjaar, toen de scholen haringen door de zeegeten de Zuiderzee binnen zwommen, begon pas het goede, vroolijke leven. Er was overvloed van smakelijk en overvloedig voedsel en de robben deelden met de groote, vroolijk buitelande bruinvisschen, die aasden op de haringen, maar die hun geen kwaad deden, en met de groote meeuwen, die luid krijschend de haringschool volgden. Dan, na een overvloedigen maaltijd, en met de zekerheid, dat de goede zee hen nog weken lang zou voeden, kropen de zeehonden bij eb op een droogliggende zandplaat, om er te slapen en zich te koesteren in de warme zon. O, 't was een goed leven in de wijde zee, vond Phoca. Zij moest alleen maar oppassen, dat zij niet verward raakte in de netten der visschers, die nu van alle kanten kwamen opdagen, om hun deel op te eischen van den rijken buit. Er was nu vroolijke bedrijvigheid in de dorpen langs de kusten der Zuiderzee. Maar niet altijd was er overvloed. Er kwamen dagen, dat de visch schaarsch was en moeilijk te vangen. Dan moest er lang en ijverig gevischt worden, om den knagenden honger te bevredigen, en soms moesten Phoca en haar moeder zich voeden met de grijsgroene krabben, die rondkropen op den zeebodem. Die waren er altijd

Voor Jongeren.

7. Rebus.

8. Mijn eerste is een kleur; mijn tweede een dier, dat in 't water leeft en mijn geheel leeft ook in 't water

9. Twee a's, een p,
Eèn r, weer p.
Dan nog een l en u.
Ze noemen saam een nuttig ding.
Zeg vlug, hoe heet dat nu?

Vooral niet vergeten!

Oplossingen en briefje elk op een afzonderlijk blaadje.

De oplossingen van de heele maand 'e-gelijk voor den 12en inzenden.

Op 't briefje alleen schuilnaam en woonplaats.

Op 't blaadje met de oplossingen schuilnaam, naam, leeftijd en adres.

genoeg. Maar Phoca at ze niet graag en 't was altijd met tegenzin, dat zij de schalen hoorde kraken tusschen hare scherpe tanden.

Phoca was nu een mooie jonge zeehond geworden. Zij was niet meer vaal geel, maar zij had een groen-grauwe pels, even als haar moeder. Die pels bestond uit lange, stijve haren, die het water niet doorlieten, maar daaronder was een kleed van zacht bont, het mooie pelswerk, dat de huid van bepaalde robbensoorten haar waarde geeft, en dat, bruin geverfd, een kostbaar bont oplevert. Het vel van den gewonen zeehond heeft minder waarde. Vroeger werd het wel gebruikt, om er koffers en ransels mede te overtrekken.

Phoca was nog steeds bij hare moeder gebleven en ook bij de troep zeehonden, die zich bij voorkeur op het smalle eilandje in de Waddenzee ophielden. Hun leven was vrij rustig. Onder de zeebewoners waren er geen vijanden, die sterker waren dan zij en menschen kwamen er zelden in de eenzame waddenzee. Daar waren de zeehonden heeren en meesters. Maar spoedig zou zij ondervinden, dat die veiligheid maar schijnbaar was, en dat er plotseling uit die trage golven vijanden konden opduiken, waartegen een zeehond met zijn fel gebit niet was opgewassen.

(Wordt vervolgd).

wereld, veroverd door het kwaad, en onderdrukt door de zonde. De Heere Jezus hoorde het noodgeschrei van de aarde, en Hij kwam, als een kindje, en gaf zich zelf voor de wereld, te Bethlehem. En zijn heele leven op aarde was Hij er om te helpen en gezond te maken en te troosten, om de menschen hun Vader in den Hemel te leeren kennen, en om de kwade dingen te overwinnen. En sommigen spotten, en anderen twijfelden, maar sommigen luisterden en geloofden in Hem.

Eindelijk werd hij verraden in de handen Zijner vijanden en ze veroordeelden Hem met valsche beschuldigingen, en valsche getuigen, en brachten Hem ter dood aan het kruis. Zoo gaf de Heere Jezus op Golgotha Zijn leven voor de wereld.

Ter wille van Zijn Naam.

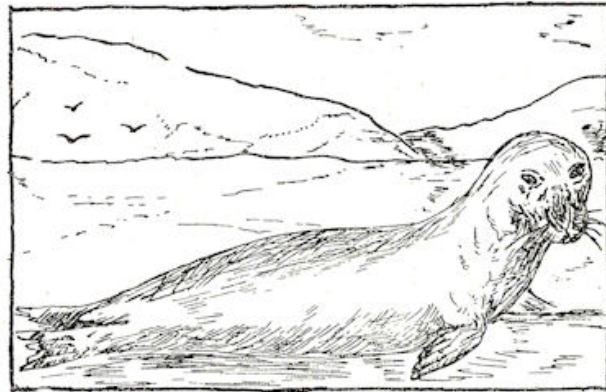
En hierom zijn onze zonden ons vergeven. „Hij stierf om ons vergiffenis te doen geworden.” Zoo kan Johannes schrijven aan de kinderen van zijn eigen tijd en van alle tijden in alle landen: „Ik schrijf u, kinderkens, want de zonden zijn u vergeven om Zijns Naams wil.” Ter wille van de Maagd werd Domremy ont-heven van belasting voor altijd; ter wille van den Zaligmaker is de wereld haar zonde kwijtgescholden.

Het was schandelijk van Frankrijk om maar aan te zien, dat de Maagd werd ter dood gebracht; en het was niet meer dan recht en plicht dat Frankrijk alles zou doen om haar naam te eeren en dank te toonen voor de vrijheid die ze voor Frankrijk met haar leven en haar dood had gekocht.

We zien dat allemaal in; maar hoe staat het wat onzen Zaligmaker betreft?

Zekerlijk moeten we Zijnen Naam eeren en onzen dank toonen, waar Hij ons heeft vrijgemaakt door Zijn offer. Onze vrijheid is een geschenk van Hem, en ze moet dienen te Zijner eer.

Dankbare harten. — Dat is alles wat we bedoelen. Zoo wij Christenen zijn, zullen we waarlijk een groote dankbaarheid voelen in ons hart, omdat onze zonden vergeven zijn terwille van Zijnen Naam; en we zullen ook dit groote doel hebben in ons hart, niet te leven voor onszelf, maar alleen ter eere van Christus.

DE ZEEHOND.

WILDE DIEREN IN NEDERLAND

door

G. C. HOOGEWERFF.

(voor Wim en Jan)

De Geschiedenis van Phoca, den zeehoud.

Eens, in den vroegen morgen, waren zij ver weg gezwommen van het eiland. De vangst was dien nacht schaarsch geweest, voor hun verbazenden eetlust. Hun honger was nog niet gestild en zij hoopen een school visschen te ontmoeten, vóór zij gedwongen zouden zijn, zich te behelpen met krabben en garnalen. De zee was glad als een spiegel en telkens als hunne rónde koppen aan de oppervlakte verschenen, om adem te scheppen, konden zij vrij ver om zich heen zien. Eensklaps zag Phoca's moeder twee... drie... vier zwarte rugvinnen, die boven het water uitstaken en snel naderden. Tegelijk verdween zij onder water en Phoca, die het besef kreeg van een dreigend gevaar, volgde haar voorbeeld, toen zij haar zwempooten repte, om, snel door het water schietend buiten de richting te geraken, welke die rugvinnen hielden en de ondiepten te bereiken, waar zij en Phoca veilig zouden zijn. 't Was een verdwaalde school dolfijnen, die soms op onze kusten worden gezien, groote zeedieren, 2½ Meter lang, van boven zwart, met grijze zijden en witten buik, met lange, spitse bekken, die gewapend zijn met lange, scherpe tanden. De dolfijnen leven van visch en van het vleesch van de zeehonden, waarop zij gaarne jacht maken. En Phoca's moeder wist het wel. Zij had de vijanden gezien, maar te laat. Ook de dolfijnen hadden den welkomen buit herkend en maakten jacht op de beide robben, die van tijd tot tijd boven moesten komen, om adem te halen. De eb was ingetreden. De zeehonden repten zich naar een zandbank, die bij laag water droog lag. Daar zouden de dolfijnen hen niet kunnen volgen.

Maar ook deze zijn voortreffelijke zwemmers en de rij donkere ruggen naderde de vluchtenden meer en meer. Daar lag de reddende zandbank; het hoogste punt stak reeds boven het water uit. Phoca zwom zoo hard zij kon. Zij was haar moeder eenige meters vóór. Het was of de oude rob haar jong trachtte te dekken, door tusschen haar en den vervolger te blijven.

Reeds kon Phoca door het heldere nat den zandbodem onderscheiden. Nog een oogenblik en zij zou in ondiep water zijn, waar de groote dolfijn haar niet zou durven volgen. Zij was er! de golven braken met een witten schuimrand tegen de bank. Over het vochtige zand werkte zij zich naar boven en keek naar de zee. Haar moeder was er niet, maar er was een roode vlek in het water en daar omheen bewogen zich de zwarte rugvinnen van haar vervolgers. Phoca's moeder was door den grooten dolfijn ingehaald en gegrepen en hij en zijn makkers vergastten zich aan het tranige robbenvleesch.

Phoca moest nu geheel voor zichzelf zorgen. Met de andere zeehonden zwom zij rond in de Wadden-zee. Des nachts en des morgens vroeg vischten zij en overdag sliepen zij op de droge zandplaten. Het kleine eiland, dat ook bij vloed niet onderliep, was Phoca's liefste rustplaats en er waren altijd zeehonden, die haar gezelschap hielden. In het water waren zij veilig! De dolfijnen komen op onze kusten maar weinig voor. Maar op de platen moesten zij oppassen voor de menschen, die jacht op hen maakten. Eens, toen zij sliepen in den warmen zonneschijn, hield een zeilboot op het eiland aan. Een van de oudste zeehonden hief den kop op en keek naar het vaartuig. Dat waren de robbenslagers, die hen hoopten te verrassen. Welk alarmsein de oude rob gaf, weet ik niet, maar in een oogenblik waren alle zeehonden wakker en sleepten zich voort naar het reddende water, schijnbaar onbeholpen, maar toch vlugger dan men zou denken. En lang voor de boot tot op een geweeschot afstands was genaderd, waren de robben verdwenen. Eens was een robbenslager hun te slim. 't Was een kleine, lenige kerel, die een robbevel met opgezette kop over hoofd en schouders had getrokken, terwijl een paar aan elkander genaaide vellen zijn lichaam gedeeltelijk bedekten. Hij was gewapend met een ganzenroer, een zwaar geweer, met langen loop, dat met „reeposten" — zeer grove hagel — was geladen. Hij had zich naar het eiland laten brengen, voor de robben er kwamen en toen die uit het water opdoken, lag hij roerloos op het zand, als een reuzen zeehond. Phoca en andere robben keken wel nieuwsgierig naar den nieuwen kameraad, maar koesterden eerst geen argwaan. Toen zij sliepen, begon de groote rob zich te bewegen. Zachtjeens voortschuivend over het zand, het lange geweer voor zich uitduwend, naderde hij de slapende robben. Daar hief een oude zeehond, die het dichtst bij hem was, den kop omhoog en keek naar den vreemden gast. Die bleef roerloos liggen. Als hij tusschen de robben en de zee kon komen, zou hij een goed jacht hebben. Eén kon hij er schieten en hij zou er nog verscheidene kunnen afmaken door een kolfslag op den neus, vóór zij het water bereikten. Maar die oude knaap werd achterdochtig. Hij speurde onraad. Hij hief zich op op de voorpooten en begon naar zee te scharrelen. Ook de andere zeehonden werden wakker. De robbenslager sprong overeind en mikte met zijn ver dragend geweer op den dichtst bijzijnden. Het schot knalde. De rob, in den kop getroffen, bleef liggen, en de jager snelde op de vluchtende dieren toe, maar voor hij ze bereikte, waren ze in zee gegleden. Toch was de man niet ontevreden. Toen zijn makkers hem met de boot kwamen afhalen, kon hij hun den geschoten zeehond tonen.

De huid was geld waard en hij sneed het dier de

rechter voorvin af. Als hij die inleverde bij den havenmeester van Harlingen, kreeg hij een rijksdaalder, de uitgelooofde belooning voor het vangen of schieten van een zeehond. 't Was al weer een vischdief minder.

Maar sedert wantrouwe Phoca alle vreemde zeehonden.

De winter kwam. Het vroom hard en de Zuiderzee lag dicht. De zeehonden leden geen gebrek, want ook onder het ijs konden zij visschen en er kwamen groote scholen spieringen de Zuiderzee inzwemmen waarop zij konden azen. Maar zij moesten zorgen voor luchtgaten in het ijs, om adem te kunnen halen. Soms zorgden zij daar zelf voor, door op een bepaalde plaats het broze ijs stuk te stooten en het wak al zwemmende open te houden, soms bedienden zij zich van de bijten, die de spieringvischers hakten in het ijs, maar nimmer konden zij zich ver van die luchtgaten verwijderen. Er waren er, die de wijde zee opzochten, die nimmer dichtvroor en uitrustten op de schotsen. Maar voor mensch en dier was het een verademing, toen eindelijk de koude week. Phoca en hare metgezellen zagen met blijdschap, dat het ijs smolt, scheurde en brak en dat de schotsen met de eb wegdreven. Weldra lag de zee voor hen open, het water werd warmer en zij hervatten hun rustig en onbezorgd leven in de eenzame Wadden.

Met de lente kwam ook weer de haring en de haringvischers verschenen met hunne groote netten. Eens, toen Phoca al te driftig de wegschietende haringen vervolgde, raakte zij verward in een haringnet, dat juist werd opgehaald. Woedend beet zij in den beweeglijken, haast onzichtbaren wand, die haar den doortocht belette. Zij scheurde de mazen stuk, maar haar kop en haar voorvinnen raakten verward in de gaten. Hoe meer zij spartelde, hoe meer zij zich vast wikkelde in de zwarte mazen en eindelijk werd zij als een hulpeloze massa op het dek van de visscherspink gesjord, waar zij lag te midden der blauw-zilveren haringen.

In een oogenblik stonden de mannen om haar heen. De ontvangst was niet vriendelijk. De visschers hielden de zeehonden, die massa's visch verslinden en soms hunne netten scheuren en vernielen. Dat was ook nu gebeurd!

„Een zeehond!"

„'t Net is kapot! Zie die scheuren eens!"

„Slaat hem dood!"

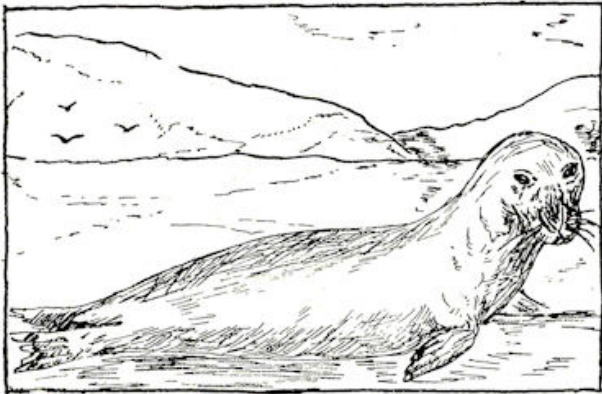
„Eén tik op zijn neus en hij is er geweest!"

„Uit den weg daar! Ik zal hem zijn bekomst geven!"

Zoo klonken de stemmen van alle kanten. De laatste spreker, een korte, gespierde kerel, was met een handspak komen aanloopen en de mannen traden op zijde, om ruimte voor hem te maken.

Als alle robben had Phoca sprekende, bruine oogen. Ik heb 't jelui al gezegd: er is iets menscheijks in de uitdrukking van de oogen van zoo'n dier, dat je niet vergeet, als je 't eens gezien hebt. Phoca verkeerde in doodsangst en er lag iets angstig smeekends in haar blik. Een van de zeelui merkte het op, zonder er zich rekenschap van te geven. 't Was een jonge kerel, met wit haar, dat hem tot laag op 't voorhoofd groeide. Hij had zelf een paar trouwhartige blauwe oogen.

Hij trad den man met de handspak in den weg. „Schei uit!" riep hij. „'t Is nog een jonge hond. Ik koop 'm." (Wordt vervolgd.)

DE ZEEHOND.

WILDE DIEREN IN NEDERLAND

3)

door

G. C. HOOGEWERFF.

(Voor Wim, en Jan).

De Geschiedenis van Phoca, den zeehond.

Een luid gelach ging op onder de mannen.

„Ha, ha! Goeiige Krijn!”

„Dat is weer wat voor hem!”

„Wat heb je aan zoo'n vischdief?”

Boven het gelach en het rumoer klonk de stem van den schipper.

„Als jij 't boeten van 't net betaalt en je geeft een rijksdaalder, voor de premie, dan mag je 'm hebben!” zei hij kortaf.

„Gedaan!” antwoordde goeiige Krijn.

„Allo dan! Vooruit, mannen! Aan 't werk!” beval de schipper, die vond, dat er reeds tijd genoeg verknoeid was om zoo'n „smerigen” zeehond.

Krijn haalde een oude kist uit 't vooronder. Hij maakte Phoca los uit de mazen van het net en wierp haar toen in de kist. Het liefst had hij haar dadelijk weer overboord gezet, maar hij wist, dat zijn maats dat niet zouden toelaten. Hij had haar gered in een opwelling van medelijden, maar hij wist niet, wat hij met zoo'n dier moest beginnen. Toen hielp hij mede, het groote haringnet binnen halen, om dan de vangst in het ruim te bergen. Dit was panharing, die versch of licht gerookt zou worden verkocht.

Toen 't schip was binnen geloopt, nam Krijn Phoca mee naar huis. Hij was ongetrouwd en woonde met zijn oude moeder. Elken dag gooide hij een paar emmers zeewater over de rob en als hij op zee was, moest zijn moeder het doen. Als de haringvangst voorbij was, zou hij wel een soort badtobbe voor haar maken.

Hij voedde Phoca, wie hij den naam van „Piet” had gegeven met panharing en vischafval. Soms gaf hij een jongen een paar centen, om aan het strand en tusschen de steenen van het havenhoofd krabben voor haar te vangen. Eerst was Phoca wild en onrustig. Zij beet naar Krijns hand, als hij haar wilde aanraken. Maar langzamerhand begon zij te wennen aan haar gevangenschap en aan den man, die haar geregeld eten bracht. Zij nam een visch aan uit zijn hand. Zij liet toe, dat hij haar over den

kop streelde. Eindelijk begon zij dat prettig te vinden en zij bedelde om een liefkoozing, als hij in haar nabijheid kwam. Die vreemde eigenschap van de zeehonden, — toch wilde en schuwe zeedieren — om zich, als ze eenmaal getemd zijn, aan hun meester te hechten met aandoenlijke liefde en trouw, maakte haar spoedig Krijns onafscheidelijke gezellin.

Hij had een bad voor haar gemaakt van een oude ton, die hij had doorgezaagd. Het bad, dat zich bevond op het kleine erf achter zijn huisje, ingegraven in het zand, was gevuld met zeewater, dat hij van tijd tot tijd ververschte. Daar mocht Phoca gaarne vertoeven, maar zoodra Krijn verscheen kwam zij er uit en strompelde op haar vinpooten naar hem toe. Dan was zij niet tevreden voor hij haar den kop streelde. Zij bleef aan zijn voeten liggen en keek hem met haar verstandige oogen aan op een manier, die, zooals hij eens tegen een kameraad zeide: „'t een mensch roar om het hart maakte. 't Was of zoo'n biest spreken wou, maar niet kon.” Spoedig volgde zij hem door de dorpsstraat en naar het havenhoofd, ja zelfs naar de herberg. Dat klinkt ongelooflijk, maar al beweegt een zeehond zich nog zoo onbeholpen, men moet goed aanstappen als men hem bij wil houden. Phoca liep Krijn na als een hond, tot groot vermaak van de andere visschers, die spottend spraken van Krijns schoothondje. Een grappenmaker vond het jammer, dat Krijn ook geen zeehond was. Hij en Piet zouden een goed paar zijn. Langzamerhand raakte men er aan gewoon en ten slotte lette men er niet meer op. Ieder kende „Piet van Krijn” en ook de baldadige visschersjongens lieten den tammen zeehond met rust.

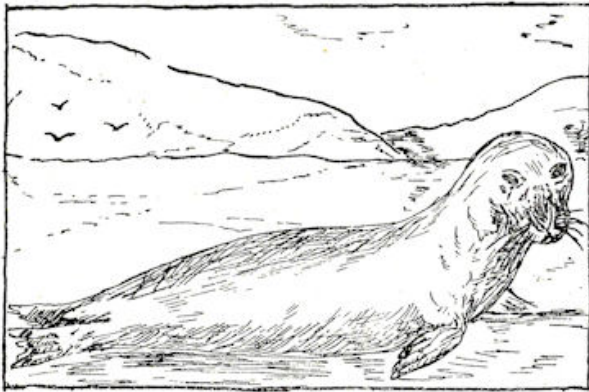
Krijn was eerst wel een beetje trotsch op „Piet's” trouw en gehechtheid, maar langzamerhand werden die hem wel eens lastig en hij had het dier gaarne zijn vrijheid terug gegeven. Trouwens, Phoca had gemakkelijk kunnen ontsnappen, als zij gewild had. Het hekje van het erf stond dag en nacht open. Niets belette haar door de zandige dorpsstraat en over het smalle strand de zee te bereiken. Maar zij dacht er niet aan om te vluchten. Zij behoorde bij den man, dien zij tot meester had gekozen. Eens toen zij hem weder was gevolgd naar het havenhoofd, nam hij haar op en liet haar in zee glijden. Hij wilde eens zien, wat zij doen zou, maar half hoopte hij, dat zij niet zou terugkomen, als zij eenmaal vrij rond zwom in de zee, haar eigenlijk element. Phoca dook inderdaad onder en zwom een poos rond in de golven, maar telkens als zij boven kwam zochten haar oogen den man, die daar stond op de kade en wiens eigendom zij nu was. Toen hij weg ging, zwom zij naar het strand en volgde hem naar zijn huis. Waar hij was, moest zij ook zijn.

Eens op een avond ontdekte Krijn een nieuw talent in zijn zeehond: „Piet” was musicaal.

Krijn speelde gaarne op zijn harmonica, en dat deed hij heel goed.

's Avonds zat hij dikwijls op een laag bankje voor de deur of op zijn erf en dan speelde hij zijn deuntjes, vroolijke en weemoedige, voor zijn eigen plezier. Zoodra hij zat kwam Phoca aangewaggeld, om aan zijn voeten te gaan liggen en hem aan te kijken met dien bijna menschenlijken blik van toewijding en verering, die Krijn zoo in de war kon brengen.

(Wordt vervolgd).

DE ZEEHOND.

WILDE DIEREN IN NEDERLAND

4) door
G. C. HOOGEWERFF.
(voor Wim en Jan)

De Geschiedenis van Phoca, den zeehond.

„t Beest heeft menschenverstand!” zei hij dan tot zijn moeder. „Als 't maar geen zeehekse is,” zeide de oude visschersvrouw, die zich de oude verhalen herinnerde van zeemeerminnen en spookschepen, die in lange winteravonden bij 't turfvuur op den vuurhaard of bij de snorrende kachel worden verteld.

„Schei uit, moeder!” zei Krijn dan. „Wie gleuft noe nog an die dingen. Maar Piet is een trouw, aanhankelijk schepsel! Nog trouwer dan een hond.”

En nu speelde Krijn weer en Phoca luisterde. Wat was dat? Hij kon zijn oogen haast niet gelooven. De zeehond had zich opgericht op haar voorvinnen. Nu, dat deed hij wel meer. Maar hij bewoog kop en schouders op de maat der muziek. „Piet” danstel!

Van toen af wijdde Krijn meer aandacht aan zijn tammen zeehond. Hij begon hem allerlei kunstjes te leeren en „Piet” toonde zich zeer leerzaam.

Er kwam een tijd, waarop Krijn voor zijn moeite rijkelijk beloond werd.

Op zee, bij zwaar weer, had Krijn zijn been gebroken. Hij had eenige weken in het ziekenhuis gelegen. 't Zou heelemaal terecht komen, hadden de dokters gezegd en 't been zou nog sterker worden, dan vroeger, maar ondertusschen kon Krijn niet loopen, en toen hij, met behulp van een stok, zoowat kon voortstompelen, begreep hij wel, dat 't nog maanden zou duren, vóór hij weer naar zee kon gaan.

Hij verveelde zich aan den wal en hij kortte zich den tijd, met Phoca af te richten en haar allerlei kunstjes te leeren. En Phoca toonde zich een gewillig en verstandig leerling. Zij liet zich gaarne africhten en dat zonder klappen of hongerslijden. En dat is de ware manier. Ook een hond, die van je houdt en niet bang voor je is, kan je met geduld en zachtheid alles leeren. Hij wil graag den zin doen van zijn baas, als hij maar begrijpt, wat je van hem verlangt. Alleen moet je wel in 't

oog houden, dat niet alle honden even verstandig en begrijpelijk zijn.

Phoca was vlug van begrip. Krijn leerde haar vragen beantwoorden met „ja” en „neen”. Zij knikte en schudde dan met haar kop en niemand lette er op, dat zij knikte, als Krijn zijn hand op zijn rechter knie legde en den kop schudde, als hij dat deed met de linker knie. Hij leerde haar op zijn horloge kijken en zij gaf den tijd aan, door te tikken met haar voorpoot. Dat Krijn haar wees, hoe dikwijls zij tikken moest door de beweging van zijn wijsvinger, werd niet opgemerkt. Het heele dorp kwam kijken en allen waren het er over eens, dat 't onbegrijpelijk was, en dat zoo'n beest haast menschenverstand had, hoewel sommigen meenden, dat 't niet pluis was met die zaak en dat er tooverij achter stak.

Zoo zat Krijn op zijn bankje voor zijn deur, met „Piet” voor zich en een kring van bewonderende dorpelingen om zich heen. 't Sloeg juist vijf uur op de torenklok.

„Hoe laat is 't, Piet?”

Piet tikte deftig vijfmaal met zijn rechtersvoorvin op den grond. Er ging een kreet van verwondering op.

„Je zoudt zeggen! Zoo'n stom dier!”

„Niet zoo stom als jij!”

„Je staat er van beduusd!”

„Hoe heb je 't hem geleerd, Krijn?”

Krijn lachte witjes.

„Dat heb 'k hem niet geleerd! Dat weet hij uit zijn eigen!” grinnikte hij.

Een oude boer, die bekend stond als rijk, maar gierig, kwam eens even kijken, wat er te doen was.

„Ken jij Teun van 't Achterveld, Piet?” vroegde Krijn.

Piet knikte.

„Is 't waar, dat ie zoo dik in z'n duiten zit?”

Weer knikte Piet toestemmend.

„Geeft ie veel aan arme menschen?”

Piet schudde nadrukkelijk zijn kop, tot groot vermaak der omstanders.

„Doet ie 's Zondags wel meer dan één cent in 't kerkzakje?”

Piet scheen van 't tegendeel overtuigd. De menschen lachten en Teun van 't Achterveld liep boos weg en mompelde, dat 't een schandaal was.

Maar zulke grapjes mochten Krijn voor verveling bewaren, ze brachten geen geld in en Krijn moest het brood verdienen voor zichzelf en zijn oude moeder. 't Gespaarde geld raakte op en de steun van het „fonds” was onvoldoende. Toen besloot Krijn met zijn geleerden zeehond „den boer op” te gaan en hem op marktdagen en kermissen te vertoonen. Voor hem en alle kustbewoners was zoo'n rob niets bijzonders, maar die lui in 't achterland hadden zoo'n beest nog nooit gezien. Misschien was er wat mee te verdienen. Hij deed het niet graag, maar 't was toch beter dan bedelen!

En zoo trok Krijn een poos lang met zijn zeehond als een kermisreiziger van markt tot markt en de boeren en boerinnen gaapten het vreemde zeegedierte aan en „Piet” vertoonde zijn kunsten en Krijn hunkerde naar het oogenblik, dat hij weer als visscher zijn brood zou kunnen verdienen, want dat leegloopen en rondgaan met zijn pet, als de „vertooning” was afgeloopen, beviel hem niets.

(Wordt vervolgd).

WILDE DIEREN IN NEDERLAND

5) door
G. C. HOOGEWERFF.
(Voor Wim en Jan)

De Geschiedenis van Phoca, den zeehond.

En dat oogenblik kwam eindelijk. Krijn kon weer aanmonsteren op het schip, waarop hij vroeger altijd had gevaren.

En nu rees de vraag: „Wat moet er met Piet gebeuren?”

Piet meenemen ging natuurlijk niet. Geen schipper zou hem aan boord dulden. Krijns moeder werd te oud, om in zijne afwezigheid voor het dier te zorgen en daarbij was Piets gehechtheid aan zijn meester op den duur wel wat lastig geworden. Hij wilde altijd bij zijn baas zijn, en begon hem reeds des morgens vroeg te roepen met zijn kort, heesch geblaf. De burens begonnen te klagen.

En dan was er nog wat. Nu hij weer gezond en sterk was en weer bezig in zijn beroep als visscher, herinnerde „Piet” en zijn kunstjes hem steeds weer aan de dagen, toen hij als kermisreiziger met zijn zeehond het land was doorgetrokken, toen hij geslapen had in goedkope volkslogementen, met kermisgasten en landloopers, toen hij, nadat „Piet” zijn kunsten had vertoond, met de pet in de hand was rondgegaan, om centen op te halen. En dat alles voelde hij als een vernedering en hij dacht er liever niet aan.

Krijn besloot zich van Phoca te ontdoen.

Zijn buurman, geen kwade kerel anders, maar een ruwe visscher, wist er wel raad op.

„Je geeft het beest met een stuk hout een klap op den neus,” raadde hij. „Voor zijn vin krijg je de premie en het vel is ook nog wat waard.”

Maar daar wilde Krijn niet aan. Hij hield van „Piet”. ’t Dier had hem uit den nood geholpen, dat wilde hij weten. En dan, hij was en bleef „de goeiige Krijn”.

Neen, hij zou „Piet” weer zijn vrijheid geven. Daar ginds in zee! Dat was toch eigenlijk zijn element. En een zeehond meer of minder kwam er niet op aan.

Hij kon haar van ’t havenhoofd in zee gooien, maar dat zou niet baten. Dat had hij al zoo dikwijls gedaan, en telkens had „Piet” den weg naar huis weer gevonden. Neen, hij moest hem ver in zee brengen, waar hij ’t dorp niet meer zien kon en hem daar loslaten.

Buurman haalde de schouders op, maar hij wilde wel helpen. Hij werd ’s morgens, als hij thuis was, al vroeg wakker door het gekef van dien ellendigen zeehond.

De mannen leenden een zeilschuit en op een goeden morgen, toen ’t heele dorp nog sliep, staken zij van wal. Phoca ging mee. Zij lag, als altijd, aan de voeten van haar baas, die aan ’t roer zat.

Zij gingen ver in zee, heel ver. ’t Was mooi weer en de wind was gunstig. Eindelijk konden zij de kust haast niet meer onderscheiden.

„Kom an nou, Krijn!” zei buurman, die naar huis verlangde.

Krijn streek Phoca nog eens over den kop, — voor ’t laatst, zoo hij meende. ’t Ging hem toch aan ’t hart, van het trouwe dier te moeten scheiden. Toen tilde hij haar op en zette haar over boord.

’t Roer werd gewend en de schuit hield, nu met

halven wind, op de kust aan. Buurman zat nu aan ’t roer en Krijn zorgde voor ’t zeil. Hij dacht er aan, dat hij ’t toch eerst wel eenzaam zou hebben, zonder zijn trouwen Piet. Opeens hoorde hij de stem van zijn metgezel.

„Dien zeehond raak je zoo niet kwijt, man!”

Krijn keek om. ’t Was zoo! Phoca zwom achter de boot aan, waarin haar geliefde meester zat. Zij wilde niet vrij zijn in de groote, woelige zee. Haar plaats was bij hem. Toen de boot was vastgelegd en het zeil was gestreken, gingen de twee mannen naar huis. Zij keken niet om. Ze hoopten nog, dat de zeehond, als hij Krijn niet meer zag, terug zou zwemmen naar zee. Maar dat was mis! Een half uur later was „Piet” weer thuis en lag op zijn gewone plaats, aan Krijns voeten. ’t Was een prettig tochtje geweest.

Krijn en zijn buurman dachten er niet aan, dat er dierentuinen waren, die een tammen rob gaarne van hen zouden overnemen. Voor hen waren de zeehonden niets bijzonders. ’t Waren lastige en schadelijke dieren, vijanden van de visschers, en men moest ze schieten of dood slaan, als men er kans toe zag. ’t Was alleen maar, dat die „Piet” zoo aan Krijn gehecht was en dat die Krijn zoo’n zachte, goedaardige kerel was. ’t Lieve leven begon weer. „Piet” begon ’s morgens al vroeg met zijn heesch gekef. Hij voelde zich eenzaam en wilde zijn baas zien.

Buurman kwam weer aanloopen.

„Hoe mot dat nou, buur, met dien weergaschen zeehond? De kinderen worden er wakker van.”

Krijn haalde de schouders op. Hij was ten einde raad.

„Laat ik hem met een van mijn jongens naar zee brengen”, sloeg buurman voor. „Als hij jou niet in de boot ziet, blijft hij wel weg.”

Krijn keek hem argwanend aan.

„Je zoudt hem doodslaan”, zei hij.

„Ik zal geen haar van ’m krenken, daar wil ik mijn vingers voor opsteken”, zei de ander. „Ik wil hem alleen maar in zee gooien om jou plezier te doen en om hem kwijt te zijn.”

„Nou, goed dan!” Krijn zei het met tegenzin, — maar er moest toch wát gedaan worden.

„Dan kom ’k hem tegen den avond halen”, zei de ander, die spijkers met koppen wou slaan.

En tegen ’t vallen van den avond kwam hij, met een kruiwagen en een grooten zak.

„Ja, ’k mot hem in een zak vervoeren”, zei de man. „Zonder jou krijg ik hem niet mee. En jij mot niet meekomen.”

Dat begreep Krijn. Hij streek Phoca nog eens over den kop en keek haar voor ’t laatst in de trouwe, bruine oogen. Er was een brok in zijn keel.

„Je zult ’m niks doen?” zei hij met gesmoorde stem.

„’t Blijft, zooals ik gezegd heb. Ik zal hem in zee gooien, zonder hem een haar te krenken”, betuigde buurman.

Krijn nam Phoca op en liet haar in den zak glijden, dien de ander open hield. Buurman haalde een eind touw te voorschijn en bond dien stevig dicht. Toen tilden beide mannen den zak op den kruiwagen.

„Atjuus!” zei buurman. Krijn antwoordde met een stommen hoofdknik.

Buurman kruide den last naar de kleine haven. Daar lag een roeiboort, waarin zijn zoon, een jon-

gen van een jaar of zestien, zat te wachten. De zak werd aan boord getild. De jongen maakte de boot los, nam een haakje op en stiet van wal. Buurman legde de riemen in en begon te roeien. De boot kon ook zeilen, maar er was haast geen wind en buurman wilde ook zoo ver niet gaan.

't Werd al donker op zee. Buurman roeide, tot waar hij in de verte nog de lichten van het dorp kon zien. Toen haalde hij de riemen in.

Op den bodem van de boot lag een groot brok verroest ijzer; een stuk van een oud anker. Buurman haalde een tweede touw uit zijn zak en bond het stevig aan den zak.

„Pak an!” zei hij kortaf. De jongen, die met groote oogen had toegekeken, gehoorzaamde.

Zij tilden den zak en het ijzer over den rand van de boot en lieten den last in het water plonsen.

De zak zonk als een steen.

„Die zijn we kwijt!” mompelde buurman.

„Je houdt je mond! Begrepen!” snauwde hij zijn zoon toe.

Toen legde hij de riemen weer in en roeide langzaam naar den oever.

Den volgenden morgen vertelde buurman aan Krijn dat hij den rob een heel eind ver van 't dorp in zee had gegooid en niets meer van 'm had gemerkt. „Die zou wel niet meer terugkomen.”

Nu, dat zou Phoca ook niet meer!¹⁾

Hilversum, Sept.-Oct. 1930.

¹⁾ Ik heb het droevig einde van Phoca niet verzonnen. Jaren geleden heeft men, — naar ik meen bij een van onze Zeeuwsche dorpen, — inderdaad een tammen zeehond op deze wijze afgemaakt. Er is toen in de bladen nog al over geschreven.

H.

VERKEERS-WENKEN VOOR DE GROOTE STAD.

Jonge stadgenooten, handelt
Naar mijn welgemeenden raad,
Werkelijk, je ledematen
Zijn daarmee zeer gebaat!

Houdt al wandelend en rijdend
Steeds de *rechterzij* der straat,
Immers, als ge links houdt, doet ge
Juist een *ave*-rechtsche daad.

Speelt of stoeit niet op den rijweg,
Anders loop je groot gevaar;
Ieder op zijn plaats! Een auto
Komt toch ook niet op 't trottoir!

Wie wil oversteken, kijke
Eerst links en dan rechts heel goed,
En bedenke, dat degene,
Die niet zien wil, voelen moet.

Steekt den weg daarbij recht over
Daar doet ge het beste aan;
't Is op dit punt, als met alles,
Zaak, om recht door zee te gaan.

Rijdend moet ge *links* inhalen,
En gebruikt dan hoorn of bel,
Of een ander raakt licht tusschen
U en 't voetpad in de knel.

Wie een hoek wil omslaan, wijze
Duidelijk de richting aan;
Doet dus in dit opzicht naarstig
Aan wijs-geerigheid voortaan!

Menigeen, die dit verzuimde,
Deed voorwaar bijzonder dom:
Door een botsing gingen velen
Niet den hoek, maar... 't hoekje om.

Rijdt toch niet te hard, hoor, makkers,
Want: „Al rijdt ge nog zoo snel”,
— Luidt de spreuk in deze tijden —
„De wet achterhaalt je wel!”

Maakt naar *rechts* een *kleine* bocht steeds
En naar *links* een *grootte*, want
Anders komt ge op den rijweg
Krek aan den verkeerden kant!

Let terdege op het sein van
Den agent-met-streepmanchet;
Nergens staat voor spek en boonen
Deze handhaver der wet!

Houdt je heel stipt aan de borden
Die je op een straathoek ziet;
Jullie snapt toch wel: als sieraad
Hangen ze er zeker niet!

Zorgt bijtijds voor licht, gij fietsers,
Doet ook op dat punt je plicht,
Of je zorgt, dat je in plaats van
Je lamp, je... spaarpot verlicht!

En tenslotte, jonge vrienden,
Denkt hieraan steeds ernstig weer,
Dat voorzichtigheid de moeder
Is van... het modern verkeer!

J. CATS Jr.

HET EDELHERT.

WILDE DIEREN IN NEDERLAND

1)

door

G. C. HOOGEWERFF.

(voor Wim en Jan)

De geschiedenis van Elaphus, het edelhert.

In een wild en bijna ontoegankelijk gedeelte van de Soerensche bosschen werd Elaphus geboren. Hij leek in de eerste dagen van zijn leven nog weinig op een edelhert, het sieraad van de Veluwsche bosschen en heiden. Als jelui hem toen had kunnen zien, dan zou je hebben gezegd: Is dat nu een hert? Wat is daar nu aan? Een klein rosbruin diertje met groote ooren, en lange, nog wat stokerige pooten, met witte vlekken langs de zijden en op de dijen. Maar dat werd spoedig beter. Elaphus begon „in zijn ooren en pooten te groeien”, zooals men zegt. Hij was nu een mooi, slank hertekalfje, dat parmantig met zijn moeder meedraafde, als zij de bosschen doorkruiste. In het spel van licht en schaduw tusschen de boomstammen en op den met dor blad of bruine dennennaalden bedekten grond waren zij nauwelijks te onderscheiden. Trouwens, 't was zomer en vijanden hadden zij niet, vóór de jachtijd begon. Ja, als Elaphus alleen was geweest, dan had Reintje Roodvos graag een kans gewaagd. Maar Reintje was wel wijzer! Hij kende de kracht van de scherpe hoeven van Elaphus' moeder en hij ging voorbij met een onschuldig gezicht, alsof hij nooit een reekalf in de sneeuw had overvallen en het de keel had afgebeten.

Elaphus' moeder voegde zich nu spoedig bij hare kudde; 't waren allen hinden met hare jongen, die onder de aanvoering van een oud, ervaren dier door de bosschen en over de heide rondzwierven. De hertebokken leefden in dat seizoen afzonderlijk.

't Was heerlijk in het eenzame bosch of op de eindeloze Veluwsche heide. Men graasde op de

open plekken tusschen het hout of op de kleine „hertewitjes”, lage, met gras begroeide plekken, als kleine oasen tusschen de groene of paars bleiende heide. Toen 't later in den tijd werd, knabbelde men aan de afgefallen eikels en beukenootjes en men rustte heerlijk in warme zon op de beschutte plekken. Maar tegen den avond werd het eerst goed. Dan trokken de kudden langzaam naar den boschrand. Dan werd hier en daar het groen op zijde geschoven en er kwam een fijne kop te voorschijn, met ronde beweeglijke ooren die elk geluid opvingen en wijd geopende neusgaten, die de lucht opsnoven — of er geen gevaar dreigde, of er geen menschen in de nabijheid waren. Want al worden de herten in de Soerensche bosschen als jachtdieren beschermd en des winters zelfs gevoerd, zij blijven schuw en beschouwen den mensch als hun vijand.¹⁾

Als de oude hinden meenden, dat alles veilig was, dan trad de kudde uit het bosch te voorschijn. Was 't om een goede weide te doen, dan was de schade, die de herten aanrichtten, niet zoo erg. Dan liepen zij rustig tusschen de koeien te grazen, en die trokken zich daar niets van aan. Maar o wee, als de akkers der boeren of de nieuwe aanplantingen het doel van den strooptocht waren, en dat was nog al dikwijls het geval, als het voedsel in het bosch schaarsch begon te worden. Als dan de velden of de kweekerijen niet door omheiningen van stevig ijzergaas tegen de strooperijen van het wild beveiligd zijn, dan wordt het jonge koren afgevreten en worden de aardappels en de knollen met de scherpe hoeven uitgegraven en verslonden, dan worden in de jonge aanplantingen de uitgezaaide eikels, beukenoten en kastanjes uit den grond gehaald en de jonge planten afgeknagd. En zoo-doende wordt er heel wat schade aangericht. Ja, ja, Elaphus en zijn familie zijn mooie, sierlijke dieren en ik zou ze niet gaarne in het landschap willen missen, maar vrienden van den boer zijn ze niet. Laat mij hier bijvoegen, dat al sinds jaren de velden en akkers van den landman, in de buurt van het Koninklijk domein van Apeldoorn en Hoog-Soeren zooveel mogelijk tegen wildschade worden beschermd.

Ondertusschen was er met Elaphus een groote verandering voorgevallen. Boven op zijn kop, tusschen de ronde beweeglijke ooren, vormden zich twee harde, beenachtige uitwassen. Die werden door de menschen, vooral door de jagers, de rozenstok genoemd. Na een poosje kwamen daaruit twee punten te voorschijn, die steeds grooter werden en eindelijk uitgroeiden tot twee horens, rechte hoornstangen zonder takken. Hij was nu geen hertekalf meer, maar een bok, een spieshart. Die horens waren omgeven door een zachte huid en het deed Elaphus nog al pijn, als hij ze stootte. Maar langzamerhand verdroogde die huid. Zij begon te jeuken, Elaphus schuurde zijn horens tegen de boomen. Dat hielp, maar het vel hing er als lappen bij. De

¹⁾ Dat is niet overal zoo. In de uitgestrekte bosschen langs de Sont bij Skodsborg in Denemarken, heb ik groote kudden herten gezien, — edelherten en damherten, — die daar in volle vrijheid rondzwierven en hunne schuwheid hadden afgelegd. Zij naderden den wandelaar tot op weinige schreden en bekeken hem nieuwsgierig. Zij lieten zich echter niet aanraken.

menschen noemen dat 't veegen. Na een poos was het geheel verdwenen en alleen de harde horens waren over gebleven. Elaphus was er niet weinig trotsch op. Hij vocht met de andere jonge bokken en voelde zich hoog verheven boven de jonge hinden, die geèn horens hadden. In het tweede jaar begonnen de horens, waar hij eerst zoo hoovaardig op was geweest, hem te hinderen. Ze zaten los Eindelijk stiet hij ze af tegen een boom. De „rozenstok” bleef alleen zitten. Maar na een poosje begonnen daar nieuwe horens uit te groeien, die ditmaal van onderen een harden, beenachtigen rand hadden. De jagers noemen dien rand „de rozenkrans”. Die horens waren niet recht, maar vertakt. Eén punt van elken horen stak recht vooruit. Dat heette de oogtak en die zou, bij elke wisseling van het gewei, — want zoo worden de horens van het hert genoemd — opnieuw te voorschijn komen. Met die oogtakken brengen de bokken, als zij vechten, de gevaarlijkste stooten toe. Elaphus was nu een gaffelhert.

Nog altijd had hij met de andere jonge bokken met de kudde der hinden meegeloopen, maar in dien zomer van zijn tweede levensjaar zou er verandering komen.

Tegen het einde van Augustus werd de kudde onrustig en ongedurig. De hinden trokken van de eene open plek in het bosch naar de andere en snoven de lucht op, alsof zij iets verwachtten. En op zekeren dag kregen zij bezoek.

Zij waren van den vroegen morgen af al aan 't dwalen geweest en rustten nu uit op een kleine boschweide, toen plotseling van uit het geboomte een groote, statige hertebok met zwaar gewei op de kudde toetrad. Zijn komst gaf een kleine opschudding, maar die duurde niet lang. De hinden vluchtten niet. Die sterke bok was hun heer en meester. Op hem hadden zij gewacht. Van nu af was hij de aanvoerder der kudde en dat zou hij blijven tot het einde van het seizoen.

(Wordt vervolgd.)

HET VERHAAL VAN BOBBIE DIE EEN HELD WERD

11) door
ELSA KAISER.

Toen ze hem met zijn soep-eten hielp,
verraste hij haar in eens met de mede-

deeling: „Zeg Rika, Eddi heeft me een brief gestuurd en hij zegt dat die halven en kwarten erg moeilijk om te leeren zijn, maar dat is niet waar, d'r is niks an, als je nou denkt dat één heele twee halven is en ook vier kwarten, kun je best een goeie som maken, één halve en één kwart zijn

drie kwarten.” Met een kleur als vuur zweeg hij en keek Rika vol verwachting aan. „Nee maar”, zei deze, „Bobbie, dat is prachtig! je hebt dat zoo mooi uitgerekend, dat zullen we straks aan je moesje vertellen.”

Rika werd daarna in nog meer geheimen der wetenschap ingewijd.

Een uurtje later, toen vader naar boven kwam om zijn kleinen jongen te zien, lag Bobbie stil te luisteren naar Rika, die vertelde hoe de Batavieren in kano's, die ze van boomstammen gemaakt hadden, over den Rijn voeren.

Terwijl het kind zijn armen om den hals van zijn vader sloeg, dacht hij er over of hij machinist zou worden, als hij groot was, of dat hij liever in een kano op den Rijn zou varen.

Dien avond ging Bobbie heel rustig slapen. Morgen, had moeder beloofd, morgen, zouden ze met leeren beginnen.

En werkelijk, den anderen middag zat moeder bij zijn bedje en vertelde van Prins Maurits en den slag bij Nieuwpoort en leerde Bobbie de plaatsen langs de spoorlijn van Meppel over Hoogeveen en Assen naar Groningen. Toen zijn vader thuis kwam kende Bob vlot de belangrijke plaatsen van Drente. En de Vaderlandsche geschiedenis ten tijde van Prins Maurits had ook geen geheimen meer voor hem.

De sommen die vader opgaf waren echter niet zoo heel gemakkelijk, maar hij kon er een geheelen dag over denken. Moeder mocht wel een heel kleinen wenk geven, maar ze mocht volstrekt niet helpen.

HET EDELHERT.

WILDE DIEREN IN NEDERLAND

door

G. C. HOOGWERFF.

(Voor Wim en Jan)

De geschiedenis van Elaphus, het edelhert.

Het groote hert toonde spoedig, dat hij nu de meester was en dat allen hem moesten gehoorzamen. Hij begon al de jonge bokken uit de kudde te verdrijven, en als zij niet gewillig gingen, dan stiet hij hen met zijn zware horens of sloeg hij naar hen met zijn voorhoeven, tot zij op de vlucht gingen. Een poos nog bleven zij in de buurt, maar dat duurde niet lang. Op zekeren avond werd Elaphus opgeschrikt door een gerekten, brullenden schreeuw. Daar stond het groote hert aan den boschrand met opgeheven kop. Nog eens deed het dien wilden schreeuw hooren, die door de bosschen weerklonk. Dat was een uitdaging. Het wilde zeggen, dat hij hier nu heer en meester was, en dat andere herten, die hem dat recht zouden willen betwisten, er om zouden moeten vechten. Zijn roep werd beantwoord. Uit de verte klonk dezelfde heesche strijdkreet, die telkens werd herhaald, en uit

Vervolg: Een heele klim.

Zie je, ik zou dien berg niet hebben kunnen opklimmen als ik geen gids bij me had gehad. Misschien wil een oudere jongen of een ouder meisje jullie gids zijn en je helpen. Misschien willen je vader en moeder gids zijn en je helpen.

Maar onze Heere Jezus Christus Zelf wil je onfeilbare Gids zijn en je Helper. Hij kwam uit den hemel en stierf aan het kruis om de zonden te verzoenen en ons naar God te brengen.

het bosch kwam een andere hertebok te voorschijn, die snuivend op den uitdager toefrad.

En nu begon er een woedend gevecht. De beide bokken drongen met gebogen koppen op elkander in en trachtten elkander met de gevaarlijke oogtakken te wonden. Soms stonden zij op de achterpooten en sloegen naar elkander met de scherpe voorhoeven. Dicht opeen gedrongen stonden de hinden den strijd nieuwsgierig aan te zien. De bok, die overwinnaar bleef, zou heer van de kudde zijn, dat wisten zij.

De beslissing kwam spoedig. De mededinger was tegen zijn sterken vijand niet opgewassen. Hij bloedde uit verscheidene wonden. Plotseling gaf hij den strijd op en vluchtte.

Het groote hert bleef meester van het terrein en het liet geen anderen bok toe, zich bij de kudde te voegen. Elaphus zag wel in, dat hij hier niets meer te zoeken had. Zijn moeder kende hem niet meer. Voortaan zwierf hij met de andere bokken rond. Later, als hij grooter en sterker werd, zou hij op zijn beurt vechten om het meesterschap over een kudde en misschien zou hij eenmaal overwinnaar zijn. Maar dat zou nog jaren duren.

Ondertusschen werd zijn gewei steeds zwaarder. Elk jaar stiet hij de horens af, als zij lossen werden en elk jaar, in Juni, groeiden er een paar nieuwe aan uit den „rozenkrans", en telkens kwam er een tak meer aan het gewei. Zoo werd hij, in jagerstaal, 'n „zevenender" en toen hij vier jaar was een „achtender". Als hij geluk had zou hij 'n tienender kunnen worden, met drie takken beneden in het gewei en twee aan den top, en in de volgende jaren zou er telkens in den top van beide horens een tak bijkomen. En elk jaar zou hij de verdroogde huid van de horens tegen de stammen af „vegen" en met zijn prachtig gewei prijken tot het volgende seizoen.

„Als Elaphus geluk had", zei ik zoo even. En dat niet zonder reden. Het edelhert wordt door de wet beschermd. Gedurende het grootste gedeelte van het jaar leidt het een vrij en vroolijk leven in de Veluwsche bosschen. Gedurende den winter — ik wees er reeds op — worden de herten zelfs gevoederd. Maar — 't zijn jachtdieren.

Gedurende den korten tijd, dat de jacht op groot wild geoorloofd is, moeten de bokken het ontgelden. Een goed jager schiet geen hinde. De jachtopziener, die voor den wildstand moet zorgen, schiet er soms een, als die oud en gebrekkig wordt, maar dat is geen jagen. Maar elk jager is er op uit een mooien bok te schieten, en hoe grooter en zwaarder 't gewei is, hoe mooier de jachtbuit. Een nog gevaarlijker vijand dan de jager, is de strooper, vooral tegen de opening van de jacht. Eens heeft 't niet veel gescheeld, of Elaphus was het slachtoffer geworden van een paar brutale stroopers, en als dat gebeurd was, dan zou hij bij de opening van de jacht in een poelierswinkel in een van onze groote steden hebben gehangen, met bloedenden kop.

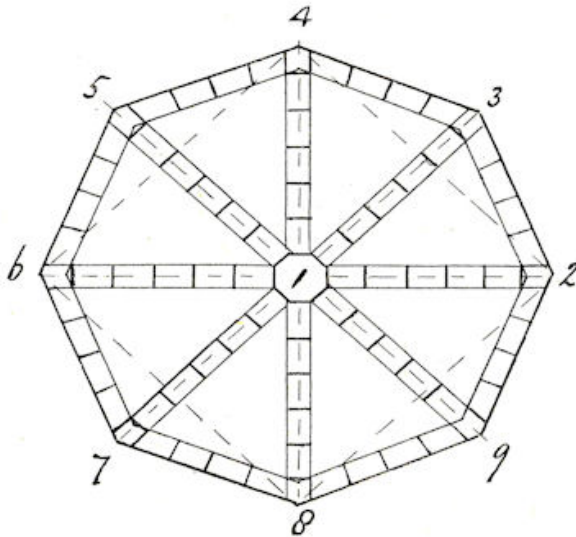
In den nacht vóór die opening reed er langs den eenzamen grintweg tusschen Elspeet en Wiessel een kleine auto met gedoofde lichten in de richting van het Wiesselsche bosch.

Er zaten drie mannen in en zij wilden in het Koninklijk domein stroopen „met den lichtbak". Een „bak" hadden zij niet bij zich; wel een carbidlantarn met sterken reflector, maar die manier van stroopen wordt nog dikwijls zoo genoemd, omdat er

RAADSELS.

Voor Ouderen:

Vul bovenstaande figuur eens in.

- 1—2 Wat de boomen in Mei zoo mooi maakt.
- 1—3 een ander woord voor teugel.
- 1—4 wat men beloofd heeft.
- 1—5 een land met vruchtboomen.
- 1—6 dienen om te kunnen lezen.
- 1—7 een zoon van je vader en moeder.
- 1—8 een tol, die muziek maakt.
- 1—9 een ander woord voor beschroomd.
- 2—9 een kleedingstuk voor dames.
- 9—8 't zelfst. naamw. van lang gevormd.
- 8—7 rond als een ei.
- 7—6 wat onze hersenen doen.

vroeger inderdaad een lichtbak bij te pas kwam; een ijzeren pan met een achterrand van glimmend blik waarin houtskool of stukken droog harsachtig dennenhout brandden, later ook wel stukken turf, gedrenkt in petroleum. Tegenwoordig gebruiken de stroopers een carbid-lantaarn, maar de manier van jagen blijft dezelfde. Naast den man met het geweer loopt zijn helper met de lantaarn. De lichtbundel verlicht het terrein vóór hen en zij blijven in de schaduw. Het wild, hazen en konijnen, zoowel als herten en reeën worden onweerstaanbaar door het licht aangetrokken. De dieren blijven staan of zitten en staren naar het naderende licht. De strooper ziet eerst een zwak groenachtig lichtend punt. Dat zijn de oogen van het wild. Als hij nader komt, verdeelt dat punt zich in tweeën. Dan is het dier onder schot, al kan hij zelfs den omtrek niet onderscheiden. Hij legt aan tusschen de oogen of iets

- 6—5 al het geschapene.
- 5—4 draagt een soldaat.
- 4—3 't tegenovergestelde van dood.
- 3—2 een ander woord voor gist.

2. Maak uit de volgende letters een twee-lettergripig woord, waarin *acht* medeklinkers naast elkaar staan:

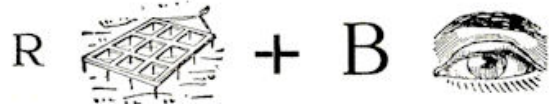
A. C. E. E. G. H. N. R. S. S. T. U. W.

Zwierbol, Schoonhoven.

3. Wat is het gehoorzaamste eiland ter wereld?

Voor Jongeren:

1. Wat is bijna altijd 's nachts open, doch bij dag met menschenvleesch gevuld?
2. Rebus.

3. Ik leef 100 jaar. Zet een L voor mijn naam en ik ben een beest, waarvoor ieder bang is. Met een M ben ik een zeevogel. Met een Z de bewoner van een onzer provincies.

Vooral niet vergeten!

Oplossingen en briefje elk op een afzonderlijk blaadje.

De oplossingen van de *heele* maand 'e-gelijk voor den 12en inzenden.

Op 't briefje alleen schuilnaam en woonplaats.

Op 't blaadje met de oplossingen schuilnaam, naam, leeftijd en adres.

lager en daar het wild roerloos blijft staan, is het schot altijd doodelijk. 't Is eigenlijk moorden en daarom wordt deze manier van wildstrooperij zwaar gestraft.

Toen men bij den boschrand was aangekomen, werd de auto gekeerd en met den kop naar Elspeet aan den kant van den weg geplaatst. De motor werd toegedekt, want 't vroor vrij hard. Een der mannen bleef aan 't stuurrad zitten, de beide anderen trokken het bosch in. Weldra werd de lantaarn aangestoken. Een heldere lichtbundel verlichtte de boomstammen en het dorre blad, dat den grond bedekte. De andere strooper droeg het geweer onder den arm, „in den aanslag”. De rechter loop was geladen met grove hagel, „de groote zes”, de linker met loopers of „reeposten”.

(Wordt vervolgd).

HET EDELHERT.

WILDE DIEREN IN NEDERLAND

3) door
G. C. HOOGWERFF.
(voor Wim en Jan)

De geschiedenis van Elaphus, het edelhert.

Nu wilde het geval, dat Elaphus dien avond een bezoek bracht aan dat gedeelte van het bosch, om op beukennoten te azen. Plotseling zag hij het heldere licht tusschen de boomen. Hij bleef bewegingloos staan en staarde in den lichtkegel die hem langzaam naderde. Hij sidderde over zijn geheele lichaam. Hij wilde wel vluchten, maar hij kon niet. Hij was als verlamd.

Ondertusschen hadden de stroopers den fosfor-glans van zijn oogen opgemerkt.

„Een hert!” fluisterde de man met de lantaarn. „Schiet!”

„Nog niet! De kop is niet vrij!” antwoordde de ander. „Voorzichtig!” Langzaam kwamen zij naderbij. Reeds bracht de strooper het geweer aan den schouder.

Daar klonk plotseling door het stille bosch het geluid van een schel fluitje. Over het fietspad langs den boschweg naderde snel een man op een rijwiel, een man in 't groen, gewapend met een karabijn. 't Was een boschwachter van de Koninklijke houtvesterij. Tegen de opening van de jacht zijn de boschwachters dubbel waakzaam en één hunner had van een uitkijktoren, zooals er zich op hooggelegen punten bevinden, het schijnsel van de lantaarn bemerkt. Des nachts een licht in 't bosch, — dat beteekende: stroopen met den lichtbak. Zijn geofende blik had terstond vastgesteld in welk gedeelte van het jachtveld de stroopers zich moesten bevinden, en hij had er zich onmiddellijk heen begeven, nadat hij de andere boschwachters telefonisch had gesignaleerd. Van verschillende kanten kwamen zij aanrijden, langs den grintweg en langs de fiets- en

boschpaden. 't Sein werd beantwoord. Van alle kanten snrpten de fluitjes der jachtopzieners.

„Halt!” klonk het gebiedend.

Maar op het eerste teeken van onraad had de man met de lantaarn het licht gedooft, door het gas af te sluiten en de lens met een klep te bedekken. De stroopers vluchtten door het bosch, achtervolgd door de jachtopzieners. Maar het bosch, zoeven nog hel verlicht, scheen nu donkerder dan ooit. Na een poosje hoorde men het ronken van een motor. De brutale wilddieven hadden hun auto bereikt en maakten zich uit de voeten.

Toen het schijnsel van de lantaarn zoo plotseling was gedooft, scheen Elaphus als uit een benauwend droom te ontwaken. (Ja, de dieren droomen ook! Let maar eens op een slapenden hond!). Hu! Wat was dat geweest? Het klamme zweet brak hem uit. Waar was dat licht, dat hem betooverd had, zoodat hij zich niet kon bewegen, al wist hij, dat hem gevaar dreigde. 't Was weg, maar nu waren er harde menschenstemmen. Er was gevaar!

Met een sprong was Elaphus dieper in 't bosch. Toen gleed hij als een schaduw tusschen de boomstammen door, tot hij de stemmen niet meer hoorde en daarop jaagde hij door het bosch, terug naar de kudde, die graasde niet ver van het Aardhuis. Daar voelde hij zich veilig.

De bosschen en heidevelden der Koninklijke houtvesterij worden goed bewaakt en gedurende het jachtseizoen zijn ze ontoegankelijk voor ieder, die er niet hoort. Zoo kwam het, dat Elaphus niet veel last had van stroopers. Maar tegen het sluiten van de jacht braken er voor het grove wild, herten, reeën en wilde zwijnen, bange dagen aan.

Op een frisschen wintermorgen begaf zich de operhouthvester met een aantal jagers naar een gedeelte van het uitgestrekte jachtterrein, waar dien dag een drijfjacht zou worden gehouden. 't Had dien nacht gevoren. Er hingen nog witte nevels in 't bosch en de dunne takken met de dennenaalden waren berijpt.

De hoofd-boschwachter wees den jagers hunne plaatsen aan. Zij stonden allen op open plekken in 't bosch of in breede lanen, waar zij een goede kans hadden het wild, dat door de drijvers in hun richting werd gejaagd, te schieten.

De jagers hadden 't koud in hun warme jachtkleeding. De herten, die, onbewust van het gevaar, dat hen dreigde, in het diepst van de bosschen naar voedsel zochten, voelden de koude veel minder. Onder het harde, bruine zomerhaar hadden zij een warm, wollen winterkleed gekregen, dat zij tot het voorjaar dragen zouden.

't Was stil in het winterbosch. Men hoorde niets dan het gesmiespel van een zwerm meezen, die in de berijpte dennen tevergeefs naar voedsel zochten en ver weg het gekras van een paar kraaien.

Toen klonk er een gerucht in de verte, een vreemd gerucht, waaraan de bokken niet gewoon waren. Een paar van de oudsten staken luisterend de koppen omhoog. Harde stemmen riepen, met stokken werd tegen de boomstammen geslagen. Onraad! Daar kwamen menschen! De gevreesde vijanden!

Met gestrekte halzen stonden Elaphus en de andere bokken nog een oogenblik te luisteren naar het ongewoon gerucht. Er kwam leven in 't stille bosch. Verscheidene hazen en een kleine kudde

reeën vluchtten angstig voor het naderend gevaar. Een troep wilde zwijnen brak uit een stuk laag kreupelhout. Nader kwam het eentonig roepen, het kletsen der stokken tegen de boomen. In een halven cirkel jaagden de drijvers het wild op in de richting, waar de jagers het wachtten. Toen kwamen ook de kudde hertebokken in beweging. Eerst in korten draf, maar die gaandeweg sneller werd, vloten zij voor het vermeende gevaar achter hen naar de stille lanen daar voor hen, waar het zoo veilig en rustig leek en — waar de dood hen wachtte.

Reeds knalden de geweren in de stille winterlucht. Hier en daar deed een reebok zijn laatsten sprong of boorde een doodelijk getroffen ever in machteloze woede zijn houwers in den grond. Die enkele schoten schrikten het wild niet af. Het witte, rooklooze kruid, dat thans gebruikt wordt, geeft ook lang zoo'n harden knal niet als het zwarte buskruid.

De herten vluchtten nu in dolzinnigen angst naar de schijnbaar veilige verte. De koppen achterover, het gewei op den rug, jaagden zij met groote sprongen voort. Elaphus rende met een grooten bok, een „zestienender” door een breede boschlaan. Zij speurden geen onraad, want de drijvers dreven met den wind mee, en zoo waarschuwde hun neus hen niet voor het gevaar, dat daar loerde. Het bosch lag daar, kalm en vredig als altijd, en achter hen aan kwam dat helsch rumoer. Het groote hert was vóór. Dáár, aan het einde van de laan, weken de bosschen uiteen...

Een korte, scherpe knal. Een blauw rookwolkje dreef tusschen de boomstammen. Het groote hert steigerde en deed een sprong in de hoogte. Toen stortte het neer, het trok nog even met de pooten en was dood.

De jonge jager, die geschoten had, vergat in zijn blijdschap de regels van de jacht en liep van zijn plaats om zijn buit van naderbij te bezichtigen. 't Was de eerste zware bok dien hij had geschoten. Zijne onvoorzichtigheid redde Elaphus. Hij was blijven staan, toen hij het groote hert zag neerstorten. Een oogenblik aarzelde hij. Toen zag hij den jager uit het bosch te voorschijn komen en zijn instinct waarschuwde hem. Dáár was de vijand! Hij keerde zich om en rende op de naderende drijvers in. Hij wist het niet, maar dat was het slimste dat hij doen kon, want de jagers mogen niet in de richting der drijvers schieten. Hij brak door hun rij en vluchtte, vluchtte ver weg, tot hij ademloos neerzeeg bij een kleinen boschvijver. In de verte knalden nog altijd de geweren. De drijfjacht was in vollen gang.

„Dat is moorden!” zeggen sommige menschen, maar dat is toch niet waar, jongens! Een goed jager moordt niet. Hij geeft het wild een kans, óók op een drijfjacht. 't Is een wedstrijd tusschen de snelheid van het vluchtend dier en het juiste oog en de vaste hand van den jager. De jacht is een mooie, „natuursport”, die spieren en zenuwen staalt, die oog en hand oefent, die volharding leert en geduld en zelfbeheersching bij tegenspoed en teleurstelling. Let maar eens op: goede, ervaren jagers zijn geen wreede of booze menschen!

En dan: 't zou een ramp zijn voor den landbouw als de wildstand te groot werd. De jager verricht een nuttig werk. De wilde konijnen vooral zouden een ware landplaaag worden, wanneer er niet elk jaar flink wat werden opgeruimd. Natuurlijk

behoort de schade, die het wild aanricht, aan den boer te worden vergoed.

Dezen zomer heb ik Elaphus gezien. Hij was nu op zijn beurt hoofd en heer van een kleine kudde hinden. 't Was aan den rand van 't Hoog Soerensche bosch en op mijn wandeling had ik het uitzicht op de golvende heide. Ik had, helaas, verzuimd, mijn veldkijker mede te nemen, maar ik zag toch eenige beweging. Zouden 't herten zijn? Zoo rustig mogelijk wandelde ik de heide op, en jawel, eenige jonge bokken kwamen te voorschijn en draafden weg. Daar moest ik meer van hebben. Er was maar weinig dekking en de wind woei van mij af naar de herten, maar dat was nu niet anders. Ik bleef zoo lang mogelijk achter een heuvel verborgen. Toen ik dien eindelijk beklom, zag ik vóór mij een kudde van een dertigtal bokken, nog jonge dieren, naar 't mij toescheen. Zoodra zij mij in 't oog kregen, gingen zij op de vlucht. Dwars over een vlak stuk heide keerden zij terug naar 't bosch. 't Was een mooi gezicht, de sierlijke, slanke dieren weg te zien draven. Maar niet allen vluchtten. Op een lage plek zag ik rosbruine gedaanten bewegen. Een kleine terreinplooi hielp mij. Ik kon naderbij komen, zonder door de herten te worden gezien.

Jawel hoor, daar was Elaphus, met vier groote hinden, rustig aan 't grazen. Ik vermoedde, dat daar een hertenweitje zou zijn, een vochtige, vruchtbare plek te midden der dorre heide, en dat bleek later ook inderdaad het geval te zijn.

Elaphus haastte zich niet. Hij liet mij rustig naderbij komen. Hij was nu reeds een oudere, ervaren bok en hij wist zeker wel, dat die oude heer, alleen gewapend met een wandelstok, geen jager was. Eindelijk werd 't hem toch te erg en hij en zijne vier dames zetten in een rustig drafje koers naar het bosch.

Dat was in de eerste helft van September. Als Elaphus dit jaar de geweren der jagers gelukkig ontkomt, dan hoop ik hem dezen zomer terug te zien. Hij zal dan een „zestienender” zijn en dat is een heele prestatie voor een hert in Nederland. Maar al is het waarschijnlijk zijn bestemming, eenmaal te vallen, getroffen door den doodelijken kogel, eenmaal hoop ik hem nog te zien in zijn volle, fiere schoonheid. Elaphus, het edelhert, den Koning der Veluwsche bosschen.

Hilversum, November 1930.

Iedere jongen en ieder meisje

moeten zich inspannen
ons blad vooruit te
brengen! Wie doet er
nog niet z'n best?